

SPRAWOZDANIE

Z WIZYTACJI ZAKŁADU KARNEGO

W

C. (...)

obejmującej całokształt zagadnień określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego (Dz. U. Nr 152, poz. 1496)

Wizytację przeprowadził

w okresie od 04 - 30 maja 2014 r.

Roman Płoński

Sędzia penitencjarny

Sądu Okręgowego w Łomży

Ł., dnia 16 czerwca 2014 r.

Zakres wizytacji

I. Ogólna charakterystyka jednostki penitencjarnej str. 4

II. Ocena sposobu wykonania zaleceń związanych z poprzednimi wizytacjami. str. 6

III. Zagadnienia wynikające z w § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego (Dz. U. 2003 Nr 152, poz. 1496), a w szczególności:

1) legalności wykonywania orzeczonej kary, legalności osadzenia i przebywania skazanych w zakładach karnych oraz ich zwalniania z tych zakładów; str. 9

2) wykonywania zadań penitencjarnych i działalności resocjalizacyjnej zakładu karnego oraz przebiegu procesu resocjalizacji skazanych, zwłaszcza przestrzegania praw i obowiązków skazanych oraz zasadności i skuteczności stosowanych metod i środków oddziaływania penitencjarnego, prawidłowości i terminowości dokonywania okresowych ocen postępów w resocjalizacji i opiniowania skazanych; str. 13

3) działalności zakładu karnego w zakresie rozpoznawania osobowości skazanych, zwłaszcza przeprowadzania badań psychologicznych i psychiatrycznych oraz gromadzenia informacji dotyczących osoby skazanego; str. 19

4) kwalifikowania skazanych do właściwych systemów wykonywania kary, ustalania indywidualnych programów oddziaływania oraz sposobu ich realizacji; kwalifikowania skazanych jako niebezpiecznych; prawidłowości zaliczenia skazanych do odpowiednich grup i podgrup klasyfikacyjnych, kierowania do właściwych zakładów karnych, rozmieszczania wewnątrz tych zakładów, jak również dokonywania zmian w tym zakresie; str. 21

5) różnicowania sposobu i warunków wykonywania kary pozbawienia wolności, kary aresztu i kary aresztu wojskowego; str. 24

6) ustalonego w zakładzie karnym porządku i dyscypliny; str. 25

7) wykorzystywania pracy jako środka oddziaływania penitencjarnego, przestrzegania przepisów dotyczących czasu, bezpieczeństwa i higieny pracy, kierowania w pierwszej kolejności do odpłatnego zatrudnienia zobowiązanych do świadczeń alimentacyjnych, a także skazanych mających szczególnie trudną sytuację materialną, osobistą lub rodzinną oraz prawidłowości ustalania należności za pracę str. 27

8) kierowania skazanych do nauczania ogólnego i zawodowego, jak również przestrzegania ustalonych zasad szkolenia i samokształcenia; str. 32

9) organizowania czasu wolnego skazanych, zwłaszcza organizowania zajęć kulturalno - oświatowych, zajęć wychowania fizycznego i sportowego, oraz pobudzenia aktywności społecznej skazanych; str. 33

10) prawidłowości przyznawania nagród, ulg i zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego oraz wymierzania kar dyscyplinarnych i wykorzystywania ich jako środka oddziaływania penitencjarnego: str. 35

11) współdziałania ze społeczeństwem, zwłaszcza z zakładami pracy zatrudniającymi skazanych, placówkami oświatowo - wychowawczymi i rodzinami skazanych oraz pozyskiwania ich do udziału w procesie wychowawczym; str. 36

12) przestrzegania praw skazanych w zakresie korzystania z praktyk i posług religijnych, uczestniczenia w prowadzonym nauczaniu religii i udziału w działalności charytatywnej i społecznej kościoła lub innego związku wyznaniowego str. 37

13) warunków bytowych skazanych; str. 38

14) stanu opieki medycznej i stanu sanitarnego; str. 43

15) prawidłowości i terminowości załatwiania próśb, skarg i wniosków skazanych;

str. 45

16) kolejności wykonywania orzeczeń, jak również prawidłowości zawiadamiania o przystąpieniu do wykonania orzeczenia lub o braku możliwości przystąpienia do jego wykonywania oraz przesyłania obliczenia kary, prawidłowości i terminowości realizacji świadczeń alimentacyjnych oraz innych należności stwierdzonych tytułem wykonawczym;

str. 51

17) przestrzegania przepisów o bezpieczeństwie w zakładzie karnym, w tym przepisów dotyczących użycia broni, siły fizycznej i środków przymusu bezpośredniego. Prawidłowości postępowania administracji zakładu karnego w razie ujawnienia popełnienia przestępstwa, a także w wypadkach buntów, samouszkodzeń i zgonów; str. 53

18) zakresu, terminowości i trafności podejmowanych czynności mających na celu przygotowanie skazanego do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; udzielania pomocy postpenitencjarnej, zwłaszcza w zakresie uzyskania przez skazanego dokumentów tożsamości, znalezienia pracy i zakwaterowania po zwolnieniu z zakładu karnego, a także pomocy w ustaleniu niezdolności do pracy i prawa do renty z tytułu tej niezdolności. str. 58

IV. Zastosowanie środków zabezpieczających wobec osadzonych w Zakładzie Karnym (zalecenie wizytacji w tym zakresie zlecone przez Ministerstwo Sprawiedliwości) str. 63

V. Zalecenia powizytacyjne. str. 64

Z uwagi na specyfikę Zakładu Karnego w C. niektóre z punktów wyszczególnionych w ww. rozporządzeniu omówiono łącznie.

I. Ogólna charakterystyka jednostki penitencjarnej.

Zakład Karny w C. położony jest w powiecie (...) w gminie Z. we wschodniej części N. P.. Specyfiką jednostki jest położenie na terenie przepięknego kompleksu leśnego obfitującego w znaczną ilość zwierzyny, runa leśnego oraz znakomitego powietrza z Zielonych Płuc Polski.

Zakład Karny w C. został powołany Zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości nr 15/01/CZSW z dnia 20 czerwca 2001r. Bazą materialną, na której powstał Zakład Karny w C. było mienie pozostałe po zlikwidowanej Jednostce Wojskowej (...) Nadwiślańskich Jednostek Wojskowych MSWiA.

Zakład Karny w C. jest zakładem karnym typu zamkniętego i przeznaczony jest dla: tymczasowo aresztowanych, skazanych dorosłych odbywających karę pozbawienia wolności po raz pierwszy w zakładzie typu zamkniętego, półotwartego i otwartego oraz skazanych młodocianych zakwalifikowanych do odbywania kary w zakładzie karnym typu półotwartego. Obiekt charakteryzuje się zabudową pawilonową (6 pawilonów mieszkalnych).

Pierwszy transport skazanych zgodnie z decyzją Dyrektora Okręgowego SW przesłano tu w dniu 14 stycznia 2001 r. zasiedlając pawilon E o pojemności 35 miejsc. W tym czasie był to zakład wyłącznie dla dorosłych mężczyzn odbywających karę po raz pierwszy. Od 1 marca 2003 r. rozpoczął funkcjonowanie pawilon C o pojemności 141 miejsc. W pawilonie E umieszczono skazanych młodocianych. Następnie w 19 kwietnia 2005 roku uruchomiono kolejny pawilon mieszkalny (pawilon B - 207 miejsc), gdzie przemieszczono osadzonych młodocianych odbywających karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym typu półotwartego oraz umieszczono skazanych odbywających karę po raz pierwszy w zakładzie karnym typu półotwartego. W dniu 1 maja 2006 roku oddano do użytku kolejny pawilon mieszkalny (pawilon A - 181 miejsc) z przeznaczeniem na oddział aresztu śledczego oraz dla skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym typu zamkniętego. W roku 2007 oddano do użytku kolejny pawilon mieszkalny (Pawilon D - pojemność 161 osób), a także wyremontowano Pawilon C. Jego pojemność wzrosła wówczas do 205. W 2011 r. oddano do użytku kolejny pawilon mieszkalny (pawilon F) z pojemnością 173 osoby. Aktualna pojemność zakładu wynosi 962 miejsc.

Aktualnie Zakład Karny w C. jest zakładem typu zamkniętego dla mężczyzn z oddziałami: aresztu śledczego, zakładu typu półotwartego i otwartego dla mężczyzn odbywających karę po raz pierwszy oraz zakładem typu półotwartego dla młodocianych zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora Generalnego Służby Więziennej Nr 55/13 z dnia 20 grudnia 2013 r. określającym przeznaczenie dla tej jednostki penitencjarnej. W dniu 30 kwietnia 2014 r. przebywało tu 827 osadzonych, z czego w pawilonie A - 142, B - 195, C -134 , D -153 , F-171 a w pawilonie E - 32 osadzonych.

Na dzień 30 kwietnia 2014 roku jednostka ta nie była przeludniona (stan zaludnienia wynosił 86%).

II. Ocena sposobu wykonywania zadań związanych z poprzednią wizytacją.

Ostatnia wizytacja w Zakładzie Karnym w C. miała miejsce w dniach 04 - 28 października 2010 roku i była także przeprowadzona przez sędziego Romana Płońskiego. Wizytacja ta obejmowała całokształt zagadnień określonych w § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu sprawowania nadzoru penitencjarnego (Dz. U. Nr 152, poz. 1496).

Wizytacja pozytywnie oceniła funkcjonowanie Zakładu Karnego w C. na wszystkich odcinkach. Jednakże w celu usprawnienia funkcjonowania zakładu zalecono:

- prowadzenie dokładnych badań osobopoznawczych skazanych odbywających karę pozbawienia wolności, a w szczególności dążenie do dokładnego rozpoznania środowiska osadzonych w celu zmniejszenia liczby zdarzeń będących wypadkami nadzwyczajnymi i dążenia do ich całkowitego wyeliminowania;
- zabieganie o systematyczny spadek liczby osadzonych związanych z podkulturą więzienną;
- kontynuowanie dążenia do zmniejszenia obciążenia funkcjonariuszy, z eliminowaniem godzin nadliczbowych;

- dążenie do zmniejszenia - w miarę możliwości - liczby podopiecznych przypadających na jednego wychowawcę;
- kontynuowanie działań do pozyskiwania nowych miejsc pracy, pomimo bardzo dobrych dotychczasowych wyników osiąganych na tym polu;
- stałe zwiększanie wysokiego wskaźnika ilości zatrudniania skazanych zobowiązanych do łożenia rat alimentacyjnych;
- terminowe sporządzanie prognoz i opinii;
- niezwłoczne doręczanie dokumentacji i orzeczeń skazanym, w szczególności tym opuszczającym zakład karny;
- precyzyjne określanie pism procesowych, a w szczególności tych inicjujących postępowanie sądowe.

Pismem z dnia 4 marca 2011 r. nr S/K 0912/15/10 (...) skierowanym do Prezesa Sądu Okręgowego w Łomży Dyrektor Zakładu Karnego w C. ppłk mgr P. K. poinformował o zakresie i sposobie wykonania zaleceń powizytacyjnych. Wskazał w nim, co następuje:

Przedmiotowe sprawozdanie wraz z zaleceniami powizytacyjnymi omówił Kierownik DP w trakcie odprawy penitencjarno - ochronnej w dniu 20.12.2010 r.

W związku z tym Dyrektor jednostki zobowiązał poszczególne służby do realizacji zaleceń zawartych w przedmiotowym sprawozdaniu.

W związku z powyższym:

- Dyrektor w trakcie odprawy penitencjarno - ochronnej polecił wychowawcom prowadzenie w dalszym ciągu dokładnych badań osobopoznawczych skazanych odbywających karę pozbawienia wolności, a w szczególności dążenie do dokładnego rozpoznania środowiska osadzonych w celu zmniejszenia liczby zdarzeń będących wypadkami nadzwyczajnymi i dążenie do ich całkowitego wyeliminowania.
- przypomniał również obecnym o obowiązku realizowania Harmonogramu przeciwdziałania podkulturze przestępczej oraz wypadkom nadzwyczajnym (zabiegania o systematyczny spadek liczby osadzonych związanych z podkulturą przestępczą).
- Dyrektor Zakładu Karnego w C. ustawicznie podejmuje działanie zmierzające do zwiększenia obsady funkcjonariuszy, a co za tym idzie zmniejszenia ich obciążenia i ograniczenia godzin nadliczbowych. Zarówno w roku 2011 jak i w 2012 występował do Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w B. o doetatyzowanie jednostki. Między innymi w piśmie z dnia 30.05.2012 r. gdzie zwrócił się z prośbą o przyznanie Zakładowi Karnemu 84 etatów mundurowych i 1/2 etatu cywilnego, co zapewniłoby osiągnięcie odpowiedniej liczebności osadzonych przypadających na funkcjonariusza, a także zapewnienie bezpieczeństwa jednostki i prawidłowe wykonywanie zadań służbowych. W roku 2013 kierownik jednostki nie występował o doetatyzowanie z uwagi na brak etatów dla Służby Więziennej. Wystąpił natomiast do Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w B. o czasowe delegowanie pięciu funkcjonariuszy z innych jednostek (...) do pełnienia służby w ZK C.. Powyższe spotkało się z odmową.
- kierownictwo jednostki oprócz działań opisanych powyżej podejmuje starania o zmniejszenie stopnia zaludnienia jednostki, a tym samym o zmniejszenie liczby podopiecznych przypadających na jednego wychowawcę. W 2010 r. nastąpił dalszy spadek stanu osadzonych.
- w roku 2011 Zakładowi Karnemu w C. nie udało się utrzymać poziomu zatrudnienia odpłatnego osadzonych z uwagi na wprowadzone zmiany w przepisach regulujących wynagrodzenie osadzonych do pełnego minimalnego. Mimo to, kontynuowano współpracę z lokalnymi samorządami, czyniono starania w celu pozyskiwania nowych miejsc pracy poza terenem jednostki. Dzięki czemu spadek poziomu zatrudnienia nie był tak drastyczny, jak można było się

spodziewać (średniomiesięczne zatrudnienie w 2010 r. wynosiło 240 osadzonych, w 2011 r. 213 osadzonych, w 2012 r. 216 osadzonych, a w 2013 r. 233 osadzonych).

- zobowiązanie alimentacyjne jest jednym z wielu czynników kwalifikujących osadzonego do zatrudnienia odpłatnego w tutejszej jednostce penitencjarnej. Przy kierowaniu kolejnych osadzonych do zatrudnienia odpłatnego dokładano starań, aby obowiązek łżenia rat alimentacyjnych był priorytetem w kwalifikowaniu osadzonych w tej formie zatrudnienia.

- Dyrektor w trakcie odprawy penitencjarno - ochronnej polecił wychowawcom terminowe sporządzanie prognoz i opinii.

- Dyrektor w trakcie przedmiotowej odprawy penitencjarno - ochronnej polecił służbie ewidencyjnej niezwłoczne doręczanie dokumentacji i orzeczeń skazanym, w szczególności tym opuszczającym Zakład Karny. Nadto powyższe zalecenie zostało omówione szczegółowo na szkoleniu działowym działu ewidencji w dniu 10.02.2011 r. Kierownik działu ewidencji zobowiązał pracownika doręczającego korespondencję do przestrzegania zasad wydawania korespondencji określonych przepisami. Zwrócił również uwagę na rzetelniesze sporządzanie pism adresowanych do sądów.

- Dyrektor w trakcie przedmiotowej odprawy penitencjarno - ochronnej polecił osobom odpowiedzialnym precyzyjne określanie pism procesowych (powoływanie się na pisma procesowe), a w szczególności inicjujące postępowanie sądowe.

Obecnie przeprowadzona kontrola stwierdziła, że zalecenia te, jak też przesłane w piśmie deklaracje zostały wykonane. Powyższe jest też aktualnie realizowane w bieżącej działalności Zakładu.

III. Zagadnienia wynikające z w § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego (Dz. U. 2003 Nr 152, poz. 1496, zm. Dz. U. 2010. 202. 1339), a w szczególności :

1. Legalność wykonywania orzeczonej kary, legalność osadzania i przebywania skazanych w zakładzie karnym oraz ich zwalniania z zakładu.

W tutejszym zakładzie karnym przebywają skazani, ukarani i tymczasowo aresztowani, którzy doprowadzani są tu lub przyjmowani z wolności celem osadzenia jak i w wyniku przetransportowania z innych jednostek penitencjarnych.

Prawidłowość przyjęcia osób doprowadzonych i zgłaszających się do odbycia kary jak i osób, wobec których zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania potwierdzana jest przez kierownika działu ewidencji podpisem na dokumentach stanowiących podstawę prawną osadzenia.

Niemniej jednak przy ponownym przyjęciu dokładnie sprawdzane są dokumenty stanowiące podstawę osadzenia. Powyższe dokonywane jest w oparciu o § 24 - 27 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 października 2012 r. w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności oraz dokumentowaniu tych czynności. Ponadto sprawdzana jest dokumentacja osadzonego pod kątem wymogów zawartych w § 5 wspomnianego rozporządzenia.

W przypadkach przetransportowania skazanego lub ukaranego z innej jednostki penitencjarnej zgodnie z § 60 ust. 2 rozporządzenia prawidłowość obliczenia okresu wykonywania kary podlega sprawdzeniu, chyba że obliczenie było już sprawdzone, z powodu przetransportowania, w uprzedniej jednostce lub krótkotrwały pobyt osadzonego w tut. jednostce penitencjarnej związany jest wyłącznie z realizacją czynności zmierzających do jego przeniesienia do kolejnej jednostki penitencjarnej. Stwierdzenie nieprawidłowości skutkuje koniecznością dokonania tej czynności na nowo. Wskazać należy przykładowo, że obliczenia kary dokonuje się tu także w wypadku wprowadzenia do wykonania kolejnego orzeczenia lub uprawomocnienia się wyroku wobec tymczasowo aresztowanych.

Sprawdzono wyrywkowo następujące akta:

1. Nr identyfikacyjny danych osobowych (...), wyrok Sądu Rejonowego w Żyrardowie z dn. 20.12.2011r sygn. akt II K 751/11 prawomocny z dn. 28.12.2011r, kara 1 rok pozbawienia wolności, początek kary 30.01.2014, koniec kary 30.01.2015;
2. Nr identyfikacyjny danych osobowych (...), wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku z dn. 03.04.2012 sygn. akt III K 242/12 prawomocny z dn. 11.04.2012, kara 1 rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności, początek kary 10.02.2014, koniec kary 10.08.2015;
3. Nr identyfikacyjny danych osobowych (...), wyrok Sądu Rejonowego w Łowiczu z dn. 04.02.2013r sygn. akt II K 880/12 prawomocny z dn. 11.02.2013r, kara 1 rok 6 miesięcy pozbawienia wolności, początek kary 16.01.2014, koniec kary 16.07.2015;
4. Nr identyfikacyjny danych osobowych (...), wyrok Sądu Rejonowego w Łomży VII Zamiejscowy Wydział Karny w K. z dn. 30.08.2013 sygn. akt VII K 112/13 prawomocny z dn. 07.09.2013, wymiar kary 2 lata 6 miesięcy pozbawienia wolności, początek kary 10.02.2013, koniec kary 10.08.2015;
5. Nr identyfikacyjny danych osobowych (...), wyrok Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej z dn. 07.09.2012r sygn. akt II K 561/12 prawomocnego z dn. 15.09.2012r, wymiar kary 1 rok pozbawienia wolności, początek kary 27.01.2014, koniec kary 27.01. (...);
6. Nr identyfikacyjny danych osobowych (...), wyrok Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim z dn. 23.07.2012r sygn. akt II K 989/11 prawomocny z dn. 31.07.2012, wymiar kary 10 miesięcy pozbawienia wolności, początek kary 30.01.2014, koniec kary 30.11.2014;
7. Nr identyfikacyjny danych osobowych (...), wyrok Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dn. 27.02.2013r sygn. akt IX K 62/13 prawomocny z dn. 07.03.2013, wymiar kary 1 rok pozbawienia wolności, początek kary 08.03.2014, koniec kary 08.03.2015;
8. Nr identyfikacyjny danych osobowych (...), wyrok Sądu Okręgowego w Łomży dn. 07.11.2013 sygn. akt II K 29/13 prawomocny z dn. 20.02.2014, wymiar kary 3 lata pozbawienia wolności, początek kary 06.06.2013, koniec kary 06.06.2016;

Z powyższego wynika, że obliczenia były dokonane prawidłowo. Ponadto sprawdzenie obliczeń dokonanych w poprzedniej jednostce udokumentowane zostało podpisem funkcjonariusza tutejszego zakładu na druku obliczenia kary, zaś przyjęcie obliczenia kary do wiadomości było potwierdzenie na druku podpisami osadzonych.

Z praktyki orzeczniczej wynika, że w razie wątpliwości, co do rozstrzygnięć dotyczących okresów zaliczanych przez sąd na poczet kary administracja Zakładu Karnego zwraca się do sądu, który wydawał orzeczenie w trybie art. 420 § 1 lub 2 k.p.k., jak również w trybie art. 13 k.k.w. o rozstrzygnięcie wątpliwości, co do wykonania orzeczenia lub zarzutów, co do obliczenia kary.

Czuwanie nad legalnością przebywania osadzonych w zakładzie umożliwia kalendarz zwolnień tymczasowo aresztowanych i skazanych. Każdego dnia przed zakończeniem urzędowania kierownik działu ewidencji kontroluje, czy przygotowano dokumenty dotyczące zwolnienia wszystkich osadzonych podlegających zwolnieniu w danym dniu oraz w dniach następnych, jeżeli są wolne od pracy. Czynność tą potwierdza adnotacją „sprawdziłem” i podpisałem oraz odciskiem stempla na właściwej stronie kalendarza. Niezależnie od powyższego funkcjonują także kalendarze zwolnień prowadzone w oparciu o program informatyczny N..NET.

Nie budzi uwag również prawidłowość zwolnień z zakładu karnego. W okresie od 01.01.2011 r. do dnia 31.12.2013 r. zwolniono (...). Szczegółowe informacje dot. zwolnień zawarto w tabeli poniżej:

Powód

zwolnienia rok 2011 2012 2013

Koniec kary 291 741 420

Warunkowe zwolnienie 464 484 469

Upływ aresztu 7 5 2

Przerwa

w karze 51 56 30

Uiszczenie

grzywny 50 45 47

Uchylenie aresztu 98 101 93

Wstrzymanie wykonania kary 5 3 0

Dozór elektroniczny 77 131 101

Ponadto wytransportowanych zostało (...) osadzonych (2011-810, 2012- (...), 2013- (...)), a 20 osadzonych zostało przepisanych ewidencyjnie do innych jednostek (2011-6, 2012-2, 2013-12).

Z przebadanych losowo akt osób zwolnionych wynika, że we wszystkich aktach na dokumencie obliczenie kary w odpowiedniej rubryce wpisano datę i powód zwolnienia oraz znajdują się tam potwierdzenia legalności zwolnienia wystawione przez kierownika działu ewidencji i dyrektora zakładu karnego. Na okładce akt części A także umieszczono adnotację o zwolnieniu osadzonego ze wskazaniem daty i powodu, jak również miejsca, do którego udał się po zwolnieniu, opatrzoną także podpisami kierownika działu ewidencji i dyrektora zakładu z datą i odciskiem stempla. We wszystkich wypadkach porównano daty zwolnienia z datą otrzymania dokumentów i były one zgodne.

W przypadku udzielenia przerwy, zwalniany jest pouczone o tym, kiedy i do jakiej jednostki ma zgłosić się do dalszego odbywania kary i przyjęcie do wiadomości tej informacji podpisuje czytelnym podpisem ze wskazaniem daty. Akta takich osób przesyłane są tymże właściwym jednostkom penitencjarnym.

2. Wykonywanie zadań penitencjarnych i działalność resocjalizacyjna zakładu karnego oraz przebieg procesu resocjalizacji skazanych, zwłaszcza przestrzegania praw i obowiązków skazanych oraz zasadności i skuteczności stosowanych metod i środków oddziaływania penitencjarnego, prawidłowości i terminowości dokonywania okresowych ocen postępów w resocjalizacji i opiniowania skazanych.

Stosownie do § 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych za koordynację oddziaływań penitencjarnych prowadzonych w zakładzie odpowiada Dyrektor, natomiast za realizację tych oddziaływań odpowiedzialni są kierujący oddziałami penitencjarnymi w randze zastępcy Dyrektora i kierownik penitencjarny.

Dyrektorem zakładu karnego jest aktualnie ppłk T. K., który funkcję tę z dniem 30 kwietnia 2014 r. objął po ppłk P. K..

Zastępcami dyrektora zakładu karnego są ppłk S. S. (1) , ppłk J. K. oraz mjr A. K..

Kierownikiem penitencjarnym jest mjr K. M., który pełni zarazem funkcję oficera prasowego.

Obsadę pionu penitencjarnego stanowi 27 funkcjonariuszy służby więziennej, w tym 21 wychowawców, 4 psychologów, kierownik działu oraz zastępca kierownika. Legitymują się oni wyższym wykształceniem magisterskim. Zastępca Dyrektora pplk J. K., bezpośrednio nadzorujący pracę pionu penitencjarnego, ma wykształcenie techniczne, a także ukończone studium pedagogiczne. Ukończył także Szkołę Praw Człowieka prowadzoną przez Helsińską Fundację Praw Człowieka.

W tutejszym zakładzie jest wychowawca zajmujący się wyłącznie sprawami kulturalno - oświatowymi, sportowymi oraz wychowawca zajmujący się: pomocą postpenitencjarną, biblioteką i prowadzący nadzór nad poprawnością danych penitencjarnych wprowadzanych do systemu N.NET. W związku ze stosunkowo krótkim okresem funkcjonowania Zakładu Karnego w C. funkcjonariusze (poza kierownikiem, który legitymuje się 20 - letnim stażem w SW, mają stosunkowo niedługi okres pełnienia służby: od 1 roku do kilkunastu lat.

Od 25 maja 2010 roku w jednostce wprowadzono trzy oddziały penitencjarne. Kierują nimi zastępcy dyrektora, w ich skład wchodzi także koordynatorzy, wychowawcy, psychologowie, a także funkcjonariusze innych działów (np. kwatermistrzowskiego, ewidencji, finansów itp.) wykonujący czynności na rzecz oddziałów penitencjarnych.

Obsada kadrowa w pionie penitencjarnym jest młoda. Pomimo to i mimo stosunkowo dużych grup wychowawczych (na jednego wychowawcę przypada od 33 do 90 skazanych) praca penitencjarna jest prowadzona na dobrym poziomie. Stąd też efekty jej pracy należy ocenić pozytywnie.

Ponieważ prowadzone w zakładach karnych oddziaływania na skazanych mające na celu osiągnięcie celów kary pozbawienia wolności, muszą - stosownie do art. 67 § 3 k.k.w. odbywać się przy poszanowaniu ich praw i wymaganiu wypełniania przez nich obowiązków, oczywista jest konieczność zapoznania skazanych z tymi prawami i obowiązkami. W Zakładzie Karnym w C. skazani i tymczasowo aresztowani są informowani o prawach im przysługujących oraz o obowiązującym w zakładzie porządku wewnętrznym podczas rozmowy wstępnej lub po przetransportowaniu. Rozmowę taką przeprowadzają wychowawcy. Jak wynika z analizowanych akt osobowych części B, w każdym wypadku rozmowa miała miejsce tego samego lub najpóźniej w ciągu dwóch dni po przybyciu do jednostki.

Czas przeprowadzenia pierwszej rozmowy od czasu przybycia skazanego do zakładu karnego wg losowo wybranych akt obrazuje poniższa tabelka:

Tabela nr 1.

L.p. Skazany

nr ewidencyjny Data przybycia Data rozmowy wstępnej

1. 582/12 28.08.2012 28.08.2012
2. (...) 10.07.2012 10.07.2012
3. 727/12 18.04.2012 18.04.2012
4. (...) 26.11.2013 26.11.2013
5. 972/13 04.06.2013 04.06.2013
6. (...) 26.09.2013 26.09.2013
7. (...) 18.10.2013 18.10.2013
8. 123/14 24.01.2014 24.01.2014
9. 490/14 26.03.2014 26.03.2014

W każdej celi znajduje się nadto tekst zarządzenia Dyrektora Zakładu Karnego w C. "Porządek Wewnętrzny". W celach przejściowych oddziału aresztu śledczego znajduje się regulamin organizacyjno - porządkowy wykonywania tymczasowego aresztowania oraz Informator dla tymczasowo aresztowanych, skazanych, ukaranych oraz cudzoziemców. We wszystkich oddziałach mieszkalnych umieszczono tablice informacyjne zawierające wyciągi z regulaminów organizacyjno - porządkowych wykonywania kary pozbawienia wolności bądź wykonywania tymczasowego aresztowania i kodeksu karnego wykonawczego. Pełne teksty kodeksu karnego wykonawczego, regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności, regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania i innych przepisów wykonawczych są do dyspozycji osadzonych w bibliotece oraz u wychowawców.

Intensywność oddziaływań resocjalizacyjnych zależy jest od systemu, w jakim wykonywana jest kara pozbawienia wolności. Kodeks karny wykonawczy przewiduje zaś możliwość odbywania jej w jednym z trzech systemów - zwykłym, programowanego oddziaływania lub terapeutycznym.

W Zakładzie Karnym w C. skazani odbywają karę w systemach programowanego oddziaływania i zwykłym oraz w ramach systemu terapeutycznego poza oddziałem terapeutycznym dla uzależnionych od alkoholu lub środków odurzających. Nie ma tu natomiast oddziału dla skazanych zakwalifikowanych do odbywania kary w systemie terapeutycznym. Skazani klasyfikowani są do systemu programowanego oddziaływania po wyrażeniu przez nich zgody (za wyjątkiem młodocianych) Osadzeni młodociani odbywają karę w systemie programowanego oddziaływania zgodnie z § 55 pkt 1 regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności. Oddziaływania resocjalizacyjne mają być uprawnieniem osadzonego, bowiem o ile on sam ich nie zaakceptuje, nie przyniosą oczekiwanego efektu. Ponieważ jednak właśnie system programowego oddziaływania stwarza najlepsze warunki do osiągnięcia celów kary, funkcjonariusze działu penitencjarnego motywują - z dobrym rezultatem - takich skazanych do wyrażenia zgody na odbywanie kary w systemie programowego oddziaływania. Ponad 2/3 trafiających do jednostki skazanych w systemie zwykłym jest przez wychowawców skutecznie motywowana do opracowania i realizowania indywidualnych programów oddziaływań. Przestrzegany jest wymóg wynikający z art. 95 §1 k.k.w. zgodnie, z którym wszyscy młodociani odbywają karę w systemie programowego oddziaływania. Natomiast inni osadzeni klasyfikowani są do tego systemu po wyrażeniu przez nich zgody. Dodatkowo należy tu wspomnieć o często zdarzających się przypadkach transportowania do jednostki skazanych zakwalifikowanych do odbywania kary w systemie programowego oddziaływania, którzy nie mieli opracowanego programu, a nawet nie zostali zapoznani z warunkami odbywania kary w tym systemie.

W dniu 30 kwietnia 2014 r. na ogólną liczbę 829 osadzonych 603 odbywa karę w systemie programowego oddziaływania. Należy podkreślić nadto, iż skazani zakwalifikowani do P-2/z, to w większości osoby, wobec których wykonywane są krótkoterminowe kary pozbawienia wolności do 6 miesięcy lub kary zastępcze. W systemie zwykłym są skazani podgrupy klasyfikacyjnej: P-1/z -106, P-2/z- 62, R-2/z - 2 oraz R-1/z - 10 skazanych (razem 180 skazanych i ukaranych). Tymczasowo aresztowanych - 37. Dziewięciu skazanych zakwalifikowanych do odbywania kary w systemie terapeutycznym poza oddziałem terapeutycznym lub przebywali w jednostce oczekując na przetransportowanie do zakładu karnego z oddziałem terapeutycznym dla uzależnionych od alkoholu lub środków odurzających lub psychotropowych.

Przebadano losowo akta osobowe część B pod względem prawidłowości i terminowości dokonywania okresowych ocen oraz opiniowania skazanych.

Terminowość ocen przedstawia się następująco:

Tabela nr 2.

Lp. Skazany nr

ewidencyjny Przypadający termin sporządzenia oceny Ocenę sporządzono w dniu

1. 702/10 05.06.2013 10.05.2013

2. 787/13 10.03.2014 04.03.2014

3. (...) 11.12.2013 06.12.2013

4. (...) 12.02.2014 05.02.2014

5. (...) 03.01.2014 18.12.2013

6. (...) 01.01.2014 31.12.2013

7. 630/06 03.01.2014 31.12.2013

8. (...) 20.02.2014 19.02.2014

9. 644/12 01.04.2014 26.03.2014

10. (...) 13.12.2013 05.12.2013

11. 180/13 16.11.2013 14.11.2013

12. (...) 30.04.2014 24.04.2014

Powyższe wskazuje, że przedmiotowe rozmowy we wszystkich przypadkach przeprowadzono jeszcze przed przypadającym terminem. Przestrzegany jest też obowiązek dokonywania okresowych ocen w nieprzekraczalnym terminie 6 miesięcy od poprzedniej - stosownie do § 48 pkt.1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności.

Nie budzi także zastrzeżeń prawidłowość ocen, które w pełni uwzględniają wskazania § 48 i 49 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności.

Właściwie sporządzane są też opinie o skazanych - zgodnie z § 94 Zarządzenia nr 2/04 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 24 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych wraz z późniejszymi zmianami sporządzane w związku z warunkowym przedterminowym zwolnieniem z odbycia reszty kary lub przerwą w karze. Są obszerne, i dostarczają niezbędnych informacji o zachowaniu skazanych przed i po popełnieniu przestępstwa, postawie w trakcie odbywania kary, udzielonych mu nagrodach i wymierzonych karach regulaminowych, stopniu realizacji (...). W wizytowanym okresie odnotowano wyraźną poprawę w zakresie terminowości sporządzania prognoz i opinii. Zasadniczo nie stwierdza się obecnie opóźnień na tym polu.

Swoistym kryterium trafności prognoz kryminologiczno - społecznych jest terminowość powrotów z udzielanych przepustek i zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego. W 2013 r. na ogólną liczbę 783 udzielonych przepustek i zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego odnotowano jeden przypadek niepowrotu do Zakładu Karnego.

Osadzeni korzystają również z możliwości odbywania zajęć kulturalno-oświatowych, sportowych oraz nauczania poza terenem zakładu. Takie wyjścia osadzonych realizowane są w systemie bez konwojenta i w roku 2013 odnotowano ich 475 - odnotowano jeden przypadek niepowrotu do Zakładu Karnego.

3. Działalność zakładu karnego w zakresie rozpoznania osobowości skazanych, zwłaszcza przeprowadzenie badań psychologicznych i psychiatrycznych oraz gromadzenie informacji dotyczących osoby skazanego.

Wstępne rozpoznanie osobowości skazanych odbywa się bezpośrednio po ich przyjęciu do zakładu karnego zgodnie z § 9 i 10 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności i § 23 i 24 Zarządzenia nr 2/04 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 24 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych wraz z późniejszymi zmianami przez wychowawców. Wobec powyższego wstępne rozpoznanie osobowości skazanego dokonywane jest przede wszystkim w aresztach śledczych. Czynności te więc w stosunku do wielu osadzonych przybyłych z transportu mają miejsce poza tutejszą jednostką. Badania osobopoznawcze, także w tym zakładzie karnym zapoczątkowuje rozmowa wstępna lub po przetransportowaniu. Badania osobopoznawcze - stosownie do § 9 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych - polegają na analizie danych osobowych skazanych; informacji dotyczących życia rodzinnego skazanego; jego kontaktów społecznych; przyczyn i okoliczności popełnienia przestępstwa; uprzedniej karalności; stopnia podatności na wpływ podkultury przestępczej, zachowań wskazujących na możliwość występowania zaburzeń psychicznych albo uzależnienia od alkoholu, środków oburzających lub substancji psychotropowych; umiejętności przystosowania się skazanego do warunków i wymagań zakładu i wyników badań psychologicznych. Dane te uzyskiwane są poprzez wywiad i rozmowy z osadzonym, obserwacje jego zachowań, wykorzystanie wyników badań psychologicznych, analizę dokumentów dotyczących skazanego tj. wywiadu środowiskowego oraz informacji przesłanych przez sąd, rozmowy i korespondencję z rodziną skazanego i innymi osobami mu bliskimi. W stosunku do niektórych skazanych § 11 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych przewiduje obowiązek sporządzenia orzeczenia psychologiczno - penitencjarnego. W tutejszej jednostce nie ma, co prawda ośrodka diagnostycznego, lecz jego brak nie jest odczuwalny. W razie konieczności sporządzenia takiego orzeczenia skazanego przebywającego w zakładzie, kieruje się do Ośrodka (...) przy Areszcie Śledczym w B..

W tym miejscu należy nadmienić, że zgodnie z pismem Dyrektora Zakładu Karnego w C. z dnia 2013r w zakładzie tym przebywało 3 osadzonych, u których stwierdzono upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym. Przypadki te szczegółowo były omawiane podczas lustracji przeprowadzanej w dniu 20 grudnia 2013 r.

Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono (zob. protokół z lustracji tych spraw).

4. Kwalifikowanie skazanych do właściwych systemów wykonywania kary, ustalanie indywidualnych programów oddziaływania oraz sposób ich realizacji. Kwalifikowanie skazanych jako niebezpiecznych. Prawdliwość zaliczania skazanych do odpowiednich grup i podgrup klasyfikacyjnych, kierowanie do właściwych zakładów karnych, rozmieszczanie wewnątrz tych zakładów, jak również dokonywanie zmian w tym zakresie.

W Zakładzie Karnym C. skazani odbywają kary w systemach programowanego oddziaływania i zwykłym, o czym była już mowa wcześniej. Nie ma natomiast oddziału dla skazanych zakwalifikowanych do odbywania kary w systemie terapeutycznym. Jeśli w trakcie odbywania kary okaże się, iż któryś z osadzonych wymaga jednak pomocy specjalistycznej z uwagi na uzależnienie od alkoholu, środków odurzających, jest niepełnosprawny fizycznie lub ma zaburzenia psychiczne czy upośledzenie umysłowe typowany jest przez psychologa bądź służbę zdrowia i kierowany decyzją komisji penitencjarnej do odbywania kary w oddziale terapeutycznym lub w systemie terapeutycznym poza oddziałem terapeutycznym odpowiedniego zakładu. W 2013 roku do systemu terapeutycznego zakwalifikowano 134 skazanych.

Osadzeni przybyli z innych jednostek, gdzie zostali już przed przetransportowaniem zakwalifikowani do odbywania kary w określonym systemie. Zakwalifikowani do podgrupy "p" posiadali zwykle już opracowane indywidualnie programy oddziaływań. Zdarzało się jednak, iż trafiali tu skazani zakwalifikowani jako odbywający karę w tym systemie bez opracowanego programu. O osadzonych, których system wykonywania kary został zmieniony w trakcie

pobytu w zakładzie ze zwykłego na programowego oddziaływania, była już mowa wcześniej. Nie miała miejsca natomiast sytuacja, aby zaszła konieczność zmiany systemu na zwykły. Skazani doprowadzeni przez organa wymiaru sprawiedliwości do odbycia kary, zgłaszający się do odbycia kary lub, wobec których zapadł wyrok sądu, a przebywali w tej jednostce jako tymczasowo aresztowani, byli klasyfikowani przez Komisję Penitencjarną do właściwego typu i rodzaju zakładu karnego.

Skazani tylko wówczas odbywają karę w systemie programowanym, gdy po przedstawieniu im projektu programu oddziaływania, wyrażą zgodę na współudział w jego opracowaniu i wykonaniu (za wyjątkiem młodocianych, którym ustawodawca narzucił odbywanie kary w systemie programowanego oddziaływania lub systemie terapeutycznym).

Każdy program opracowany jest bardzo starannie w szczególności oparty na: wynikach badań osobopoznawczych, o których mowa w § 9 Rozporządzenia; analizie treści zapisów rozmów przeprowadzonych ze skazanym oraz innych notatek dotyczących jego osoby; opisie i wyjaśnieniu przyczyn nieprzestrzegania przez skazanego norm prawnych lub niedostosowania społecznego; opisie funkcjonowania skazanego w kontaktach społecznych i opisie podstawowych problemów skazanego o czym mowa w § 14 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Realizacja zadań programu jest systematycznie oceniana i w zależności od potrzeby po dokonaniu tej oceny, jest on aktualizowany.

Do wizytowanego Zakładu nie trafiali skazani zakwalifikowani do "niebezpiecznych". Komisja penitencjarna w tej jednostce, w analizowanym okresie, (1.01.2011 r. do 31.12.2013 r.) 6 razy podjęła decyzję o zakwalifikowaniu osadzonego przebywającego w tej jednostce penitencjarnej do takiej kategorii osadzonych. Odnosząc się do kwestii zaliczania skazanych do właściwych grup i podgrup klasyfikacyjnych, podkreślić należy, iż dokonuje się go niezwłocznie po rozpoczęciu wykonywania prawomocnego orzeczenia. Nie zwalnia to jednak od obowiązku dokonania weryfikacji niezwłocznie po ujawnieniu się nowych okoliczności mających na klasyfikację wpływ. Prawdopodobność uprzednio dokonanej klasyfikacji jest sprawdzana bezpośrednio po przyjęciu osadzonego w oparciu o dokumenty osobopoznawcze. Weryfikacja dokonywana jest przez funkcjonariuszy działu ewidencji oraz dane osobo poznawcze i rozmowę ze skazanym przez funkcjonariuszy oddziału penitencjarnego. W trakcie odbywania kary zmiana podgrupy kwalifikacyjnej półotwartej na zamkniętą może mieć miejsce w okolicznościach, o jakich mowa w art. 89§2 k.k.w. w roku 2013 przeklasyfikowano z zakładu o lżejszym rygorze do zakładu karnego typu zamkniętego 26 skazanych. Powodem tego typu decyzji komisji penitencjarnej było głównie rażące naruszenie zasad pobytu skazanego w zakładzie typu półotwartego. Dokonuje ich komisja penitencjarna, która w 2013 roku odbyła 208 posiedzeń. Wykładnikiem prawidłowości jej decyzji w zakresie klasyfikacji jest fakt, że wszystkie dotychczasowe skargi skazanych na decyzje komisji penitencjarnej w Zakładzie Karnym w C. zostały uznane za niezasadne.

W 2013 roku odnotowano jeden przypadek osadzonego objętego szczególną ochroną w związku z toczącym się lub zakończonym postępowaniem karnym ze względu na wystąpienie poważnego zagrożenia lub istnienie bezpośredniej obawy wystąpienia poważnego zagrożenia dla jego życia lub zdrowia. W związku z powyższym wobec w/w zastosowano następujące zalecenia profilaktyczne: zintensyfikowano kontrolę i nadzór nad udzielaniem widzeń, dostarczaniem paczek, wydawaniem posiłków i leków, rozmowami telefonicznymi oraz korespondencją. Określono również zasady poruszania się po terenie jednostki oraz pobytu poza celą mieszkalną, wskazania dotyczące miejsca zakwaterowania osadzonego w jednostce penitencjarnej. Dodatkowo objęto w/w zaleceniami psychologicznymi i medycznymi.

5. Różnicowanie sposobu i warunków wykonywania kary pozbawienia wolności, kary aresztu i aresztu wojskowego.

W tutejszym zakładzie karnym osadzeni odbywają zasadnicze kary pozbawienia wolności, zastępcze kary pozbawienia wolności za ograniczenie wolności lub za nieuiszczoną grzywnę oraz kary aresztu. Zdecydowaną większość stanowią osadzeni odbywający zasadnicze kary pozbawienia wolności. Stosunkowo niewiele jest osadzonych odbywających kary aresztu lub zastępcze kary aresztu. Ich liczba, w zależności od okresu, waha się od 5 do 20 co stanowi zaledwie ułamek w ogólnej liczbie wszystkich osadzonych.

W dn. 31.12.2012r zasadniczą karę pozbawienia wolności odbywało 833 osadzonych, zastępczą karę pozbawienia wolności 48 osadzonych zaś kary aresztu 7 osadzonych. Przez cały rok 2012 do odbycia kary przyjęto 234 skazanych

na kary pozbawienia wolności oraz 105 osób ukaranych karą aresztu. Wśród ukaranych przyjętych do odbycia kary aresztu zdecydowaną większość stanowią osadzeni, których pobyt w jednostce penitencjarnej kończył się po odbyciu kilku lub kilkunastu dni kary. Niemniej jednak w jednostce penitencjarnej przebywa również stosunkowo niewielka liczba osadzonych, którzy kary aresztu odbywają obok kar pozbawienia wolności.

W dniu 09.11.2013r weszła w życie Ustawa z dnia 27.09.2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U poz. 1247). W związku z powyższym w dniu 09.11.2013 r. zostało zwolnionych 12 osadzonych, których objęła przedmiotowa nowelizacja. W wyniku nowelizacji do dnia 30.04.2014 r. do jednostki wpłynęło 66 orzeczeń skutkujących zmianą obliczenia kary oraz dwie dokumentacje skutkujące zwolnieniem osadzonego z zakładu karnego.

6. Ustalony w zakładzie karnym porządek i dyscyplina.

Porządek wewnętrzny w zakładzie regulowany jest Zarządzeniem nr (...) Dyrektora Zakładu Karnego w C. z dnia 18 stycznia 2013 r. a także Zarządzeniem nr (...) Dyrektora Zakładu Karnego w C. z dnia 31 marca 2014 r. zmieniającym Zarządzenie nr (...).

Ustalił on obowiązujące tu zasady we wszystkich kwestiach szczegółowo wskazanych w § 14 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności i regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania. Nie znalazły się w nim żadne uregulowania sprzeczne z przepisami kodeksu karnego wykonawczego i regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania. Zachowania osadzonych zgodnie z ustalonym porządkiem są nagradzane, zaś jego zawinione naruszenia stanowią przekroczenia skutkujące odpowiedzialnością dyscyplinarną. Konieczność podporządkowania się wynikającym z niego szczegółowym nakazom i zakazom skutkuje tworzeniem się podkultur przestępczych. Istnienie struktur nieformalnych nie stanowi tu poważnego problemu. Zwykle przynależność skazanych do grypsujących ma charakter deklaracyjny i jest wynikiem zetknięcia się ich z podkulturą przestępczą w poprzednich jednostkach. Na początku 2011 r. 25 % osadzonych deklarowało swoją przynależność do struktur nieformalnych. Na początku 2013 r. już tylko 15,54 % grypsowało, a na koniec 2013 r. w jednostce było 11,57 % przynależących do struktur nieformalnych. Na dzień 30 kwietnia 2014 r. 10,97 % osadzonych deklarowało przynależność do struktur nieformalnych. Na tym tle nie odnotowano jednak żadnych negatywnych zachowań wśród skazanych w zakładzie karnym typu półotwartego. Natomiast w oddziale z tymczasowo aresztowanymi oraz skazanymi odbywającymi karę pozbawienia wolności w zakładzie typu zamkniętego wpływ podkultury przestępczej na zachowania osadzonych jest większy. Ścisłe przestrzeganie zasad podkulturowych przyczyniło się do zaistnienia kilku zdarzeń nadzwyczajnych (m. in. pobić).

W jednostce funkcjonuje harmonogram przeciwdziałania podkulturze przestępczej i w ramach realizacji zadań w nim zawartych podejmowane są stałe, działania zmierzające do ograniczenia negatywnych skutków istnienia podkultury.

Przede wszystkim wykorzystuje się pracę jako środek oddziaływania penitencjarnego, która wymusza przestrzeganie przepisów dotyczących czasu, bezpieczeństwa i higieny pracy. Są do niej kierowani, do odpłatnego zatrudnienia, w pierwszej kolejności, zobowiązani do świadczeń alimentacyjnych, a także skazani mający bardzo trudną sytuację materialną, osobistą lub rodzinną.

7. Wykorzystywanie pracy jako środka oddziaływania penitencjarnego, przestrzeganie przepisów dotyczących czasu, bezpieczeństwa i higieny pracy, kierowania w pierwszej kolejności do odpłatnego zatrudnienia zobowiązanych do świadczeń alimentacyjnych, a także skazanych mających bardzo trudną sytuację materialną, osobistą lub rodzinną oraz prawidłowości ustalania niezależności ustalania należności za pracę.

Oczywiste jest, że praca jest najważniejszym sposobem aktywizacji skazanych i istotnym środkiem oddziaływania penitencjarnego. Mimo jednak, że większość skazanych jest zainteresowanych jej wykonywaniem, kryteria kwalifikowania do zatrudnienia powodują ograniczenia w tej dziedzinie.

W jednostce występują różne formy zatrudnienia: odpłatne i nieodpłatne przy pracach porządkowych i pomocniczych o charakterze administracyjno- gospodarczym na rzecz jednostki, odpłatne u kontrahentów poza więziennych oraz (...), a także nieodpłatne zatrudnienie przy pracach publicznych i charytatywnych.

Przy jednostce funkcjonuje Oddział (...) zajmującej się głównie obsługą zakładu oraz wykonywaniem inwestycji na i poza terenem jednostki.

Ze względu na dość dużą liczbę inwestycji zatrudnienie (...) w roku 2011 wahało się na poziomie od 40 do 57 i średnio w miesiącu wyniosła 50 zatrudnionych osadzonych. W roku 2012 kształtowało się na poziomie od 27 do 38 i średnio w miesiącu wyniosło 33 osadzonych, natomiast w roku 2013 wahało się od 23 do 65 i średnio w miesiącu wyniosło 42 zatrudnionych osadzonych.

Od roku 2011 organizację zatrudnienia na rzecz kontrahentów poza więziennych należy uznać za bardzo trudną. Zmiany w KKW i obowiązek zapewnienia pełnego minimalnego wynagrodzenia osadzonemu przekreśliło wieloletnią ciężką pracę nad pozyskaniem kontrahentów zainteresowanych tą formą współpracy. Pomimo trudności w kontrolowanym okresie kształtowało się następująco:

- Od stycznia do grudnia 2011 roku liczba osadzonych zatrudnionych na rzecz kontrahentów pozawięziennych wahała się na poziomie od 6 do 39 i średnio w ciągu roku wyniosła 15 osób w miesiącu.

- Od stycznia do grudnia 2012 roku liczba osadzonych zatrudnionych na rzecz kontrahentów pozawięziennych wahała się na poziomie od 8 do 37 i średnio w ciągu roku wyniosła 20 osób w miesiącu.

- Od stycznia do grudnia 2013 roku liczba osadzonych zatrudnionych na rzecz kontrahentów pozawięziennych wahała się na poziomie od 14 do 40 i średnio w ciągu roku wyniosła 25 osób w miesiącu.

Stałe miejsce pracy odpłatnej osadzeni posiadali w :

- Ubojni (...) w P..
- Przedsiębiorstwie Usług (...) bis" w G.;
- (...) Spółka z o.o. z siedzibą w B. przy ul. (...),

W 2013 roku Zakład Karny w C. nawiązał współpracę z firmą (...) s.c. (...)-(...) S., Z. 48A, która zatrudniała w miesiącu listopadzie 13, a w grudniu 22 osadzonych na umowę zlecenie. Jest to nowa forma zatrudnienia odpłatnego na rzecz kontrahentów zewnętrznych w tej jednostce, wymagająca większego nakładu pracy, jednakże bardziej atrakcyjna dla podmiotu zatrudniającego i dająca większe możliwości na organizację miejsc pracy osadzonemu.

W kontrolowanym roku zatrudnienie odpłatne osadzonych przy pracach pomocniczych i porządkowych na rzecz Zakładu Karnego oscylowało w granicach:

- w 2011 roku od 41 do 67 osadzonych i średnio w ciągu roku wyniosło 50.
- w 2012 roku od 29 do 51 osadzonych i średnio w ciągu roku wyniosło 38
- w roku 2013 od 21 do 52 osadzonych i średnio w ciągu roku wyniosło 40.

Liczba osadzonych zatrudnionych w tej formie uzależniona była wyłącznie od środków finansowych otrzymanych przez jednostkę na ten cel.

W pierwszej kolejności do pracy odpłatnej kierowani są skazani zobowiązani do świadczeń alimentacyjnych. Niemniej według stanów na koniec grudnia 2011 roku zatrudniono 22 osadzonych na 97 zobowiązań do alimentacji; w grudniu 2012 - 12 na 89 zobowiązań i 20 skazanych na 82 zobowiązań do alimentacji na koniec grudnia 2013

roku. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, iż większość osadzonych zobowiązanych do alimentacji nie spełniają odpowiednich kryteriów penitencjarno - ochronnych wymaganych przed skierowaniem do zatrudnienia.

Zatrudnienie nieodpłatne w tutejszej jednostce objęło wszystkie jego formy poczynając od zatrudnienia poza terenem ZK przy pracach publicznych i charytatywnych, a kończąc na nieodpłatnym zatrudnieniu przy pracach porządkowych oraz pomocniczych na rzecz jednostki.

Zatrudnienie nieodpłatne poza terenem Zakładu Karnego w kontrolowanym okresie kształtowało kilka grup skazanych zatrudnionych przez :

1. Gmina M. Z.,
2. Parafię R.-Katolicką w Ł.,
3. Szkoła Podstawowa w W.,
4. Starostwo Powiatowe w Ł.,
5. Ośrodek (...) imienia BŁ. M. B. w Z.,

Większością prac, którą wykonywali skazani były prace porządkowe oraz remontowo-budowlane. Wielkość zatrudnienia nieodpłatnego wynosiła średnio: - w 2011 roku wyniosła średnio przy pracach publicznych 11 osadzonych, a przy pracach charytatywnych 8.

- w 2012 roku wyniosła średnio przy pracach publicznych 9 osadzonych, a przy pracach charytatywnych 7.

w 2013 roku przy pracach publicznych 11 osadzonych, a przy pracach charytatywnych 4.

Zatrudnienie nieodpłatne przy pracach porządkowo pomocniczych na rzecz tutejszej jednostki oscylowało:

w 2011 roku od 53 do 115 osadzonych i średnio w miesiącu wyniosło 79.

w 2012 roku od 91 do 132 osadzonych i średnio w miesiącu wyniosło 109.

w 2013 roku od 92 do 140 osadzonych i średnio w miesiącu wyniosło 111.

Podkreślić należy, iż wszyscy wykonujący pracę zostali zbadani przez lekarza oraz przeszkoleni z zakresu BHP i nie odnotowano żadnych skarg w związku z wynagrodzeniem.

W ciągu minionego okresu w celu zwiększenia zatrudnienia osadzonych na zewnątrz jednostki podjęto szereg działań. Funkcjonariusz d/s zatrudnienia przeprowadził szereg rozmów telefonicznych i osobiście z potencjalnymi kontrahentami. Tematyka zatrudnienia poruszana była na każdej odprawie kadry kierowniczej tutejszej jednostki oraz odprawach penitencjarno - ochronnych. Przeprowadzono szereg szkoleń i kursów osadzonych.

Główne problemy hamujące wzrost zatrudnienia to :

- duży wskaźnik bezrobocia na tutejszym terenie;
- zakres możliwości finansowych kontrahentów związanych najczęściej z transportem skazanych do miejsca pracy.
- rolniczy charakter regionu, a co z tym się wiąże brak dużych przedsiębiorstw;
- duża rotacja skazanych - transporty, warunkowe przedterminowe zwolnienie itp.;

- brak odpowiedniej kategorii skazanych posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe, udokumentowane odpowiednimi świadectwami;
- brak odpowiedniej kategorii skazanych kwalifikujących się do pracy ze względów penitencjarno- ochronnych;
- ograniczony front robót w okresie zimowym;
- wysokie kryteria penitencjarno - ochronne wymagane przy kierowaniu do zatrudnienia na terenie Zakładu Karnego.

Ogólne zatrudnienie osadzonych w Zakładzie Karnym w C. w kontrolowanym okresie kształtowało się następująco:

1. W roku 2011 najmniejszy stan zatrudnienia wyniósł na dzień 28 lutego 181 osadzonych. Największe zatrudnienie zarejestrowano na dzień 30 listopada i wynosiło 264 osadzonych. Przeciętne zatrudnienie miesięczne w roku 2011 w okresie sprawozdawczym uwzględniając wszystkie formy zatrudnienia w Zakładzie Karnym w C. wyniosło 213 osadzonych.

2. W roku 2012 najmniejszy stan zatrudnienia wyniósł na dzień 31 maj 197 osadzonych. Największe zatrudnienie zarejestrowano na dzień 31 grudzień i wynosiło 240 osadzonych. Przeciętne zatrudnienie miesięczne w roku 2012 w okresie sprawozdawczym uwzględniając wszystkie formy zatrudnienia w Zakładzie Karnym w C. wyniosło 216 osadzonych.

3. W roku 2013 najmniejszy stan zatrudnienia wyniósł na dzień 28 luty 203 osadzonych. W tym roku zanotowano ograniczenie frontu robót u kontrahentów, a także widoczne symptomy zastoju na okolicznym rynku pracy. Największe zatrudnienie zarejestrowano na dzień 31 październik i wynosiło 270 osadzonych. Przeciętne zatrudnienie miesięczne w roku 2013 w okresie sprawozdawczym uwzględniając wszystkie formy zatrudnienia w Zakładzie Karnym w C. wyniosło 233 osadzonych.

Biorąc pod uwagę trudną sytuację na lokalnym rynku pracy, ograniczone środki finansowe oraz problemy natury technicznej należy uznać stopień zatrudnienia za bardzo wysoki. Dlatego też na uznanie zasługują dotychczasowe działania administracji zakładu karnego w tej dziedzinie.

8. Kierowanie skazanych do nauczania ogólnego i zawodowego, jak również przestrzegania ustalonych zasad szkolenia i samokształcenia.

Przy tutejszym zakładzie karnym nie funkcjonuje żadna szkoła. Zwykle okoliczność ta jest uwzględniana przy podejmowaniu decyzji o przetransportowaniu skazanych do tej jednostki. Nie powinny więc tu trafić osoby objęte obowiązkowym nauczaniem, o jakich mowa w § 12 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu prowadzenia nauczania w zakładach karnych. W trakcie oddziaływań penitencjarnych wychowawcy nakłaniają swoich podopiecznych do podjęcia nauczania. Jeśli udało im się skutecznie kogoś z nich zmotywować, to stosowanie art. 76 § 1 pkt 5 k.k.w. komisja penitencjarna kwalifikuje go do nauczania w szkołach i na kursach. W pierwszym przypadku zgłoszenia do nauczania w formie imiennego wykazu kandydatów administracja przesyła do jednostki penitencjarnej, przy której funkcjonuje szkoła. W roku ubiegłym (2013) było czterdziestu czterech skazanych skierowanych do nauczania. W bieżącym roku (2014) dotychczas odnotowano 9 takich przypadków (pozytywnie zakwalifikowanych przez komisje w wybranych szkołach na 20 skazanych zgłoszonych do nauczania).

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w 2013 r. zorganizowano piętnaście kursów, w tym: Pracownik ogólnobudowlany 5 kursów, Brukarz robotnik drogowy - 3 kursy, Ogrodnik terenów zielonych - 3 kursy i po jednym kursie Podstawy obsługi komputera z komputerowym fakturowaniem, Introligator, Stolarz i Fryzjer. Łącznie objętych kursami było 148 skazanych. Niestety Program Operacyjny Kapitał ludzki zakończył się z dniem 31.01.2014 r. W związku z tym w 2014 r. planowane jest przeprowadzenie jedynie dwóch kursów: Zagospodarowanie terenów zielonych z elementami drwała finansowanych w ramach Norweskiego Mechanizmu (...).

9. Organizowanie czasu wolnego skazanych, zwłaszcza organizowanie zajęć kulturalno-oświatowych, zajęć wychowania fizycznego i sportowych oraz pobudzania aktywności społecznej skazanych.

Zadania z zakresu działalności kulturalno - oświatowej realizuje wychowawca por. D. Ś.. Zajęcia z zakresu wychowania fizycznego i sportu realizuje st. wychowawca por. P. Z., który ukończył (...) w B., posiada uprawnienia trenerskie z zakresu piłki siatkowej i koszykówki. Nadto zastępca kierownika działu penitencjarnego i ośmiu wychowawców przeszło dotychczas szkolenie ART - trening zastępowania agresji i prowadzą zajęcia ze skazanymi. Starszy wychowawca kpt. R. D. brał udział w kursie instruktorów rekreacji ruchowej o specjalności piłka nożna. Bazą do prowadzenia zajęć kulturalno-oświatowych i sportowych są: świetlice na każdym z 14 oddziałów (odbywają się tu pogadanki, turnieje w szachy i warcaby, DARTA, tenis stołowy, spotkania, kola tematyczne, zajęcia programów readaptacji min. ART, D. itp.), 3 boiska do gry w piłkę siatkową i koszykówkę. Ponadto prowadzone są zajęcia na boisku do piłki nożnej znajdującym się obok zakładu karnego w C..

Wydawana jest przez skazanych gazетка więzienna (...) C- (...) (kwartalnik) i miesięcznik (...), oraz realizowany program telewizji więziennej, której głównym założeniem jest krzewienie kultury i oświaty, profilaktyka zachowań nieakceptowanych społecznie, propagowanie sportowego i zdrowego stylu życia jak również edukacja usprawniająca poruszanie się osadzonych po rynku pracy. Odbyły się spotkania ze znanymi ludźmi ze świata sportu i kultury. Jednostka dysponuje również 2 salami zajęć, w których realizowane są programy resocjalizacyjne dla skazanych. Działa koło modelarskie, plastyczne, muzyczne, ekologiczne. Realizowany jest program "Rękodzieło- wiklina"- skazani robią wyroby z wikliny i papieru, czy "Papierowe modele", wystawy prac osadzonych dla odwiedzających. ZK współpracuje z Miejską (...) w Ł., dzięki której wzbogaca księgozbiór biblioteki zakładowej oraz są organizowane spotkania z twórcami regionalnymi. Organizowanie zajęć kulturalno-oświatowych utrudnia brak funduszy i sali gimnastycznej, oraz położenie jednostki daleko od ośrodków miejskich. Niemniej w dziedzinie tej podjętych zostało i zrealizowanych wiele różnorodnych przedsięwzięć. W jednostce funkcjonują grupa AA, grupa edukacyjno-informacyjna na temat choroby alkoholowej, klub pracy, a także prowadzony jest dla skazanych trening zastępowania agresji. Powstał również Klub (...), zadaniem którego jest krzewienie idei olimpijskiej wśród osadzonych. Drużyna osadzonych ponownie bierze udział w turnieju (...).

Skazani mają możliwość wspierania z zarobionych pieniędzy ubogich dzieci ze Szkoły Podstawowej nr (...) w Z. "Paczki z paki". Realizowany jest także program (...), w ramach którego skazani charytatywnie sprząkali Cmentarz Żydowski w Ł. przy ul. (...). Ponadto realizowane są następujące programy kulturalno-oświatowe: (...), (...), "Poznaj swój region", "Podaj łapę"- wspieranie schronisk dla zwierząt, " (...) informatyczna"- program przeciw wykluczeniu elektronicznemu i inne. Program readaptacyjny (...), Program (...), Zespół (...), Rękodzieło, Program Edukacyjny dla Skazanych z problemem uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, Program dla osób, które prowadziły pojazdy w stanie nietrzeźwości, Program (...), Program na rzecz prasy lokalnej "(...)", (...), program "Mimo wszystko"- dla osób skazanych na wieloletnie kary pozbawienia wolności i program (...).

Instytucje, organizacje i stowarzyszenia, które dotychczas współpracowały z zakładem karnym:

- Miejski (...) w Ł.
- Miejski Ośrodek (...) w Z.
- (...) Izba (...) w Z.
- Miejska (...) w Ł.
- Miejski (...)w Ł.
- Biuro P. O. w Ł.
- (...) w Ł.

- Szkoła Podstawowa nr (...) w Z.
- Izba (...) w W.
- (...) w W.
- Fundacja (...) w Ł.
- Stowarzyszenie (...) w W.
- Polski (...) w W.
- Biuro (...) w Ł.
- Fundacja (...) w Ł.
- Nadleśnictwo Ł.
- Schronisko (...)
- (...) im. B. J. w Ł.

10. Prawidłowość przyznawania nagród, ulg i zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego oraz wymierzania kar dyscyplinarnych i wykorzystywania ich jako środka oddziaływania penitencjarnego.

Tematyka dotycząca nagród i kar była już poruszana przy okazji analizowania ustalonego w zakładzie karnym porządku i dyscypliny. W tym miejscu dodać jeszcze należy, że w tutejszej jednostce stosowana jest polityka gradacji nagród i kar. Skazani nagradzani są początkowo przede wszystkim pochwałami, zezwoleniami na dodatkowe lub dłuższe widzenie itp., by później w miarę nienagannego zachowania otrzymać zezwolenie na widzenie bez dozoru z osobą najbliższą lub osobą godną zaufania na okres nie przekraczający 30 godzin i w konsekwencji zezwolenie na opuszczenie zakładu karnego bez dozoru na okres nie przekraczający jednorazowo 14 dni.

Także zwykle nie wymierza się od razu najsurowszych kar sięgając najpierw po mniej dolegliwe, chyba, że uzasadnia to waga naruszonego przekroczenia. W tutejszym zakładzie karnym jest wykonywana kara umieszczenia w celi izolacyjnej (4 cele izolacyjne). W roku 2011 karę taką zastosowano 88 razy. 6 razy wykonywano w stosunku do tymczasowo aresztowanych oraz 82 kar w stosunku do skazanych odbywających karę w zakładzie karnym. W kolejnych latach odpowiednie dane przedstawiały się następująco: W roku 2012 karę taką zastosowano 67 razy. Trzy razy wykonywano w stosunku do tymczasowo aresztowanych oraz 65 kar w stosunku do skazanych odbywających karę w zakładzie karnym. W roku 2013 karę taką zastosowano 85 razy. Dziesięciokrotnie wykonywano ją w stosunku do tymczasowo aresztowanych oraz 75 kar w stosunku do skazanych odbywających karę w zakładzie karnym. Wymiar kary nie przekraczał 14 dni.

11. Współdziałanie ze społeczeństwem, zwłaszcza z zakładami pracy zatrudniającymi skazanych, placówkami oświatowo-wychowawczymi i rodzinami skazanych młodocianych, oraz pozyskiwania ich do udziału w procesie wychowawczym.

Podtrzymywanie kontaktów skazanych z rodzinami nie stwarza szczególnych problemów. Znaczny odsetek skazanych korzysta z przepustek i zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego. Pozostali skazani mogą utrzymywać kontakt z rodzinami poprzez rozmowy telefoniczne, korespondencję, paczki i widzenia. Tradycją są wigilijne i wielkanocne spotkania skazanych z rodzinami.

Stały kontakt z rodzinami nawiązywany jest przy okazji widzeń ze skazanymi. Kwestia współdziałania administracji zakładu karnego ze społeczeństwem, zakładami pracy i placówkami oświatowo-wychowawczymi była już poruszana przy omawianiu zatrudnienia skazanych oraz organizacji ich czasu wolnego. Wypada dodać, iż praca skazanych na

rzecz samorządów terytorialnych, miejscowej parafii lub tutejszych szkół czy przedsiębiorców integruje skazanych z lokalną społecznością przełamując bariery niechęci i nieufności okolicznych mieszkańców do skazanych. W trakcie powoływania zakładu karnego okoliczni mieszkańcy żywili więcej obaw w związku z powołaniem nowej jednostki penitencjarnej, bardziej liczyli na ożywienie gospodarcze. Teraz w wyniku owej współpracy sytuacja uległa całkowitej zmianie. Okoliczni mieszkańcy nie tylko dostrzegają zyski ekonomiczne wynikłe z powstania zakładu karnego, ale również chętnie korzystają z pracy skazanych.

12. Przestrzeganie praw skazanych w zakresie korzystania z praktyki i usług religijnych, uczestniczenia w prowadzonym nauczaniu religii i udziału w działalności charytatywnej i społecznej K. lub innego związku wyznaniowego.

Spotkania religijne odbywają się w zakładowych kaplicach zlokalizowanych na pawilonach mieszkalnych B i D oraz w świetlicach oddziałów mieszkalnych. Kaplice mają charakter ekumeniczny. Niemniej wśród osadzonych wyznawcy innych wyznań niż rzymsko-katolickie stanowią margines. Pomimo tego działalność w tutejszym zakładzie karnym prowadzi przedstawiciel Kościoła (...) - (zatrudniony od 1.07.2007 r.) oraz przedstawiciel K. R. Katolickiego, który odprawia msze cztery razy w tygodniu w soboty, niedziele, wtorki i środy o godzinie 9.30. Ponadto przygotowuje skazanych do bierzmowania, organizuje nauki przedmałżeńskie, prowadzi rozmowy indywidualne, itp. O ile, któryś z osadzonych innego wyznania zgłasza potrzebę kontaktu z swoim duchownym, administracja zakładu karnego umożliwia mu takie spotkania. Skazani uczestniczą również w spotkaniach przedstawicieli K. Zielonoświątkowców, którzy w sposób bardzo aktywny zaangażowali się również w organizowanie zajęć kulturalno- oświatowych na terenie jednostki penitencjarnej. W/w zajęcia organizują również przedstawiciele (...) w Polsce.

Skazani pracują społecznie na rzecz ośrodka (...) w C..

Osadzeni wzięli również udział w programie (...), porządkując zaniedbany Cmentarz Żydowski. Porządkują groby żołnierzy września w ramach programu edukacyjnego (...) i "Poznaj swój region".

13. Warunki bytowe skazanych.

1. Łączna powierzchnia cel mieszkalnych w Zakładzie Karnym w C. wynosi 3.175,49 m². Według normy wynikającej z art.110§2 k.k.w. liczba cel w zależności od pojemności przedstawia się następująco:

cele wg normy 3 m²:

71- trzyosobowych,

7 - czteroosobowych,

123- pięcioosobowych (w tym jedna dla poruszających się na wózkach inwalidzkich),

4- sześćoosobowych,

9- siedmioosobowych,

cele wg normy 4 m² :

3- dwuosobowych: w tym 1 izba chorych,

cele wg normy 5m² :

1 - dwuosobowa, jako izba chorych

cele wg normy 6m²

1 - trzyosobowa (w tym dla poruszających się na wózkach inwalidzkich)

cele wg normy 7 m² :

1 - dwuosobowa (w tym dla poruszających się na wózkach inwalidzkich)

cele wg normy 12 m² :

6- jednoosobowych: w tym: 4 cele izolacyjne, 2 izby chorych

Ogółem stanowi to 226 cel mieszkalnych: w tym 4 izby chorych

4 cele izolacyjne.

Istniejące w Zakładzie Karnym w C. warunki bytowe odpowiadają wymogom określonym przepisami k.k.w. oraz Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz.U. z 2003 roku Nr 152 poz.1494).

Każdy z osadzonych ma zapewnione pojedyncze łóżko koszarowe do spania (górne łóżka posiadają drabinki umożliwiające bezpieczne wejście i zejście) oraz sprzęt kwaterunkowy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz.U. z 2003 roku, Nr 186, poz. 1820). Wyposażenie cel mieszkalnych stanowią standardowo łóżka, stoły, taborety i szafki. Odpowiedni dopływ powietrza oraz światła dziennego do cel mieszkalnych zapewniają duże okna znajdujące się w każdej z cel mieszkalnych. Każda ceta mieszkalna posiada sprawną wentylację grawitacyjną. Każda ceta mieszkalna posiada instalację oświetlenia elektrycznego w postaci lamp świetłówkowych, a także instalację elektryczną gniazdową.

Ciepła woda w Pawilonach: A, B, C, D, E i F dostarczana jest codziennie w następujących godzinach: w A od 1340 do 1400, w B i C od 1250 do 1310, w D i F od 530 do 730 i od 1830 do 2100 w pawilonie E od 530 do 600 i od 1930 do 2000. Każdy osadzony ma zapewnioną możliwość korzystania z ciepłej kąpeli co najmniej raz w tygodniu - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz.U. z 2003 roku Nr 152 poz.1494). Łaźnie są na każdym pawilonie, z wyjątkiem pawilonu mieszkalnego A. Kabiny z brodzikiem osłonięte są kotarami, a ich ściany wyłożone glazurą. Kąpiel odbywa się w pawilonie E w poniedziałek od 1930 do 2030 , w pawilonie D również w poniedziałek od 1830 do 2030 , w pawilonie C od 830 do 1500 w środy oraz od 1300 do 1500 we wtorki, w pawilonie B od 830 do 1500 w czwartki. W Pawilonie A natryski są w każdej celi, kąpiel raz w tygodniu w poniedziałek pierwsza tura osadzonych w godzinach 620 do 650 , od 1550 do 1650 oraz od 1820 do 1850 we wtorek druga tura w godzinach 1550 do 1650 .oraz 1820do 1850

W zakładzie typu półotwartego osadzeni korzystają przede wszystkim z własnej odzieży, bielizny i obuwia. W oddziale zamkniętym zakładu osadzeni korzystają z odzieży skarbowej. O czystość odzieży dbają we własnym zakresie. Bielizna osobista z zakładu karnego, ręczniki, ściereki wymieniane są raz w tygodniu, a co dwa tygodnie - bielizna pościelowa

Posiłki dla osadzonych przygotowane są w kuchni właściwie wyposażonej i urządzonej prowadzonej przez (...) Oddział w C. . Ściany jej wyłożono płytkami z glazury, zaś podłogi terakotą. Dodatkowo na posadzce leżą maty antypoślizgowe. Przestrzegane są wymogi art. 109 kkw dotyczącej dziennej liczby posiłków i ich normy żywieniowej. Czas spożywania posiłków dla poszczególnych oddziałów określonym Zarządzeniem Dyrektora Zakładu Karnego w C. nr (...). Porządek wewnętrzny uwzględnia nakaz z § 2 ust. 10 zarządzenia nr 4/2013 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 6 lutego 2013 r. w sprawie realizacji uprawnień do wyżywienia osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, aby odstęp czasowy pomiędzy kolejnymi posiłkami w ciągu dnia nie przekraczał 6 godzin. Jadłospis ustalony jest według normy podstawowej. Nadto w dniu 14 maja 2014 r. 28 osadzonych miało dietę lekkostrawną (...), 7 dietę (...), 9 dietę (...), 1 osadzony żywiony był według normy indywidualnej oraz 29 osadzonych żywionych

według norm uwzględniających ich wymogi religijne lub kulturowe. W dniu 14 maja 2014 r. podczas przeprowadzonej kontroli jadłospis osadzonych przedstawiał się następująco: dla diet Lc i L. - śniadanie - mielonka tyrolska, jogurt naturalny, jabłko, chleb, herbata; obiad - zupa pejzanka, pulpet wieprzowy w sosie jarzynowym, ryż, kapusta z wody, herbata; kolacja - kielbasa parówkowa, chleb, herbata, jabłko. Dla diety L - śniadanie: mielonka tyrolska, chleb, herbata, jabłko; obiad: zupa pejzanka, pulpet wieprzowy w sosie jarzynowym, ryż, kapusta z wody, herbata; kolacja: kielbasa parówkowa, chleb, herbata, jabłko. Dla normy podstawowej P jadłospis układał się następująco: śniadanie - kielbasa parówkowa drobiowa, chleb, herbata; obiad - zupa pejzanka, kielbasa w sosie chrzanowym, ziemniaki, surówka z kapusty białej, herbata; kolacja - mielonka wędzona, chleb, herbata. Dla osadzonych żywionych według norm uwzględniających ich wymogi religijne lub kulturowe jadłospis przedstawiał się następująco: śniadanie: dżem, margaryna, chleb, herbata; obiad: zupa pejzanka, kotlet rybny, ryż, surówka z kapusty białej, herbata; kolacja: ser topiony, margaryna, chleb, herbata.

W zakładzie działa kantyna prowadzona przez (...), co umożliwia skazanym mającym środki finansowe na nabywanie dodatkowych artykułów żywnościowych, wyrobów tytoniowych, środków higieny itp. Zakupy dozwolone są w poniedziałki i soboty od godziny 6 20 do godz. 17 00 z przerwą na obiad. Ceny sprzedawanych tu produktów były okresowo kontrolowane przez administrację tutejszej jednostki penitencjarnej. W dniu 4 kwietnia 2014 roku administracja Zakładu dokonała kontroli cen produktów znajdujących się w kantynie. Kontrolą objęto produkty najczęściej kupowane przez osadzonych i ich rodziny. Ceny w porównaniu z tymi z poza Zakładu Karnego obrazuje poniższa tabela.

Tabela 4.

Produkty K. (...) spożywczy

w C.

Mleko białe 3,2% 2,90 zł 2,90 zł

S.(...)150g 1,70 zł 1,70 zł

S. wiejski 200 g 2,00 zł 2,00 zł

Deser z koroną 175g 1,30 zł 1,30 zł

Cukier 4,50 zł 3,70 zł

Zupa błyskawiczna (...)1,40 zł 1,20 zł

Kawa T. (...) g 7,50 zł 7,50 zł

Kawa (...) 250 g 7,60 zł 7,50 zł

Herbata ekspresowa (...)g 3,50 zł 3,50 zł

Baton L. 1,20 zł 1,20 zł

Czekolada W. 100 g 3,50 zł 3,30 zł

Delicje szampańskie W.

147 g 3,60 zł 3,50 zł

Papierosy M. 13,60 zł 14,70 zł

Mydło D. (...)g 3,10 zł 3,10 zł

Szampon T. (...) ml 8,00 zł 8,00 zł

Chusteczki higieniczne op. zbiorcze 2,00 zł 2,00 zł

Proszek do prania D. 300g 2,80 zł 2,00 zł

suma 70,20 zł 69,10 zł

Różnice cen wynikających z powyższej tabeli związane są z faktem, iż (...) zakupuje towary do kantyny stosując zasady prawa o zamówieniach publicznych, na które ma niewielki wpływ, natomiast do sklepu w C. zakupywane są towary na zasadach wolnorynkowych.

14. Stan opieki medycznej i stan sanitarny.

Opiekę medyczną nad osadzonymi sprawuje ZOZ przy Zakładzie Karnym w C.. Ambulatorium składa się z 1 gabinetu lekarskiego i stomatologicznego, gabinetu zabiegowego oraz 4 izb chorych przeznaczonych dla 2 osób każda i które pełnią jednocześnie funkcję celi mieszkalnej. Ambulatorium wyposażone jest tylko w podstawowy sprzęt medyczny niezbędny do jego prawidłowego funkcjonowania. Apteczki pierwszej pomocy znajdują się u każdego oddziałowego, w bloku żywnościowym, w warsztatach, w budynku administracyjnym oraz na punkcie dowodzenia. Obsadę ambulatorium stanowi - 3 lekarzy ogólnych, 2 lekarzy stomatologów (1 stomatolog zatrudniony w ramach kontraktu, pozostali lekarze - funkcjonariusze SW), 3 pielęgniarki (1 zatrudniona w ramach kontraktu, pozostałe 2 funkcjonariuszki SW) oraz 3 ratowników medycznych - funkcjonariuszy SW. Zatrudnionych też jest 7 lekarzy specjalistów na części etatu. Są to specjaliści z dziedzin: okulista, który pracuje od 01.09.2006 r., psychiatra i dermatolog zatrudnieni od 01.10.2006 r, neurolog zatrudniony od 13.04.2007 r., kardiolog zatrudniony od 01.06.2007 r, laryngolog zatrudniony od 15.10.2009 r, ortopeda zatrudniony od 01.05.2010 r. Ambulatorium jest czynne w dni powszednie od godz. 700 do 1800, a w dni ustawowo wolne od pracy, w godz. 700 - 1300.

Od 1 stycznia 2011 r. do 01 października 2013 r. lekarze ogólni udzielili (...) porad, zaś stomatolodzy przyjęli (...) pacjentów. W tym przedziale czasowym w kolejnych latach dane te kształtowały się odpowiednio w sposób następujący: W razie potrzeby osadzeni konsultowani są przez lekarzy specjalistów w Z.K. C. B., w Areszcie Śledczym W.-M., lub w zewnętrznej służbie zdrowia. Od 01.01.2011 r. do 31.12.2013 r. wykonano (...) konsultacji specjalistycznych z czego: 275 konsultacji psychiatrycznych, 99 - okulistycznych, 156 - neurologicznych, 219 - dermatologicznych, 84 - ortopedycznych, 104 - laryngologicznych, 35 - kardiologicznych, 8 - urologicznych, 31 - chirurgicznych, 14 - pulmonologicznych, 5 - reumatologicznych, 3 - neurochirurgiczne, 3 - zakaźne oraz 1 nefrologiczną. Wśród w/w konsultacji 46 wykonanych było w poza więzienną (...). W okresie powyższym było 17 hospitalizacji, a karetkę pogotowia ratunkowego wzywano 8 - krotnie. Nie odnotowano zgonów, stwierdzono 7 samookaleczeń. Aktualnie wydawanych jest 27 diet leczniczych. Od 1 stycznia 2011 do 31 grudnia 2013 r. zostało wystawionych 63 świadectw lekarskich, w tym 4 z wnioskiem iż osadzony nie może być leczony w zakładzie karnym. Do Zakładu Karnego w C. trafiają osadzeni z wolności, którym badania lekarskie i badania profilaktyczne wykonywane są w tutejszej jednostce w chwili przyjęcia. Osadzeni przetransportowani z innych jednostek penitencjarnych zazwyczaj posiadają już przeprowadzone badania wstępne oraz RTG klatki piersiowej. Tym niemniej przetransportowany skazany jest badany przez lekarza tutejszego zakładu i to w jak najszybszym terminie. Osadzeni badani są przez lekarza również przed wytransportowaniem, zwolnieniem, jak też w czasie i po zakończeniu stosowania środka przymusu bezpośredniego.

Zaopatrzenie w leki dokonywane jest głównie za pośrednictwem Apteki (...) Aresztu Śledczego w B. na podstawie receptariusza. Recepty, które wystawiane są przez lekarzy specjalistów i lekarzy ZOZ Z.K. w C. realizowane są w aptekach zewnętrznych lub zamawiane w Aptece (...).

Realizując § 34 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności, lekarz lub wyznaczony przez niego pracownik służby zdrowia dokonuje przeglądu sanitarnego budynków mieszkalnych jednostki. Na tej podstawie

dokonywane są wpisy w tzw. Paszporcie sanitarnym. Z jego treścią zapoznaje się dyrektor zakładu karnego, co potwierdza własnoręcznym podpisem i wydaje ewentualnie zalecenia skierowane do odpowiedniego działu. Wykonanie zalecenia odnotowuje się w Paszporcie sanitarnym.

Zakład Karny w C. jest poddawany kontroli przez Sanepid 1-2 razy do roku. Nie wydano zaleceń dotyczących służby zdrowia. Kontrola nie wykazała uchybień w stanie sanitarnym jednostki.

W mojej ocenie, warunki bytowe, opieka lekarska i stan sanitarny w zakładzie karnym, jak wynika z powyższego, są na właściwym poziomie. Zdeterminowane są one w oczywisty sposób ograniczonymi możliwościami finansowymi. Niemniej dostępność do lekarzy i możliwości leczenia dla wielu osadzonych jest wręcz większa niż, kiedy pozostawali na wolności. Nierzadko wykorzystują to prezentując niezwykle roszczeniowe postawy i domagając się leczenia dawnych, zaniedbanych uprzednio schorzeń.

Na koniec tej części protokołu chcę też zaznaczyć, że w Zakładzie Karnym w C. przebywają osadzeni o niepełnosprawności ruchowej, poruszający się na wózkach inwalidzkich. Mają oni zagwarantowany niezbędny dostęp do urządzeń do prawidłowego funkcjonowania. W latach 2012 -13 w Zakładzie nie odnotowano skargi w tym zakresie.

15. Prawidłowość i terminowość załatwiania próśb , skarg i wniosków skazanych.

Od dnia 01.01.2011r, zgodnie z poleceniem Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, w Zakładzie Karnym w C. prowadzona jest ewidencja skarg osób pozbawionych wolności za pomocą systemu N.. (...).

Na podstawie prowadzonej ewidencji ustalono, iż w okresie od 1 stycznia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. wpłynęło łącznie 822 skargi, w których skarżący podnieśli ok. (...) zarzuty. Wszystkie one zostały rozpoznane. Dwanaście skarg uznano za zasadne:

Sprawa 1166/1/11 - skarga z dnia 13.01.2011r złożona przez osadzonego W. K. do Centralnego Zarządu SW, zarzut dotyczący odmowy przyjęcia listu poleconego zawierającego między innymi Kodeks karny wykonawczy został uznany za zasadny przez Dyrektora Okręgowego SW w (...) ((...))- skargę omówiono na odprawie penitencjarno- ochronnej, nie wyciągnięto konsekwencji dyscyplinarnych wobec funkcjonariusza.

Sprawa 2889/2/11- skarga z dnia 19.04.2011r złożona przez osadzonego M. B. do Dyrektora Zakładu Karnego w C.; zarzut dotyczący wydania paczki innemu osadzonemu uznany został za zasadny przez Dyrektora ZK w C.. ((...))- skargę omówiono na odprawie penitencjarno- ochronnej, nie wyciągnięto konsekwencji dyscyplinarnych wobec funkcjonariusza

Sprawa 42/8/11- skarga z dnia 28.04.2011r złożona przez osadzonego M. R. do (...) w B., zarzut dotyczący nie przyjęcia paczki został uznany za zasadny przez Dyrektora Okręgowego SW w (...). ((...))- skargę omówiono na odprawie penitencjarno- ochronnej, nie wyciągnięto konsekwencji dyscyplinarnych wobec funkcjonariusza, przeprowadzono rozmowę instruktazowo- szkoleniową

Sprawa 42/10/11- skarga z dnia 10.05.2011r złożona przez osadzonego M. R. do (...) w B., zarzut dotyczący otrzymania przez osadzonego posiłku nie spełniającego wymogów diety został uznany za zasadny przez Dyrektora Okręgowego SW w (...). ((...))- skargę omówiono na odprawie penitencjarno - ochronnej, nie wyciągnięto konsekwencji dyscyplinarnych wobec funkcjonariusza, przeprowadzono rozmowę instruktazowo - szkoleniową.

Sprawa 42/17/11- skarga z dnia 06.07.2011r złożona przez osadzonego M. R. do (...) w B., zarzut dotyczący sposobu załatwienia skargi przez Dyrektora Zakładu Karnego w C. został uznany za zasadny przez Dyrektora Okręgowego SW w (...). ((...)) - skargę omówiono na odprawie penitencjarno- ochronnej.

Sprawa 42/46/11- skarga z dnia 06.10.2011r złożona przez osadzonego M. R. do (...) za pośrednictwem (...) w B., zarzut dotyczący nieprawidłowego sporządzenia opinii został uznany za zasadny przez Centralny Zarząd SW. ((...))- skargę omówiono na odprawie penitencjarno- ochronnej, przeprowadzono rozmowy dyscyplinujące z

funkcjonariuszem winnym sporządzenia błędnej opinii oraz z zastępcą kierownika działu penitencjarnego. Ponadto w miesiącu listopadzie kierownik działu penitencjarnego przeprowadził dodatkowe szkolenie w zakresie zasad sporządzania opinii do sądu i postępowania w wypadku zaistnienia nowych przesłanek lub wykrycia błędów w sporządzonej opinii.

Sprawa 335/20/11 - skarga z dnia 14.09.2011r złożona przez osadzonego L. G. do Centralnego Zarządu SW: zarzut dotyczący pozbawienia osadzonego możliwości korzystania z zajęć kulturalno- oświatowych i sportowych został uznany za zasadny przez Dyrektora Okręgowego SW w (...) ((...)) - skargę omówiono na odprawie penitencjarno - ochronnej, przypomniano przepisy regulujące uczestnictwo osadzonych w zajęciach kulturalno- oświatowych i sportowych, opracowano druk "deklaracji osadzonego" w sprawie uczestnictwa w w/w zajęciach

Sprawa 7148/1/11- skarga z dnia 26.10.2011r złożona przez osadzonego R. S. do (...) w B., zarzut dotyczący odmowy przetransportowania do AŚ w H. został uznany za zasadny przez Dyrektora Okręgowego SW w (...). ((...)) - skargę omówiono na odprawie penitencjarno- ochronnej, z funkcjonariuszami winnymi błędów przeprowadzono rozmowy instruktażowo- szkoleniowe, ponadto w miesiącu listopadzie kierownik działu ewidencji oraz kierownik działu penitencjarnego przeprowadzili dodatkowe szkolenie w zakresie załatwiania próśb o przetransportowanie oraz wprowadzania danych do programu N..NET.

Sprawa 820/65/11- skarga z dnia 31.10.2011r złożona przez osadzonego J. M. do Sądu Okręgowego w Łomży; zarzut dotyczący nierzetelnego sporządzenia opinii o osadzonym uznany został za zasadny przez Dyrektora ZK w C.. ((...))- skargę omówiono na odprawie penitencjarno- ochronnej, z funkcjonariuszem odpowiedzialnym za sporządzenie błędnej opinii przeprowadzono rozmowę instruktażowo- szkoleniową

Sprawa 5082/11/11- skarga z dnia 25.10.2011r złożona przez osadzonego W. B. do Ministerstwa Sprawiedliwości; zarzut dotyczący braku kontynuowania podczas pobytu w Zakładzie Karnym w C., zleconej w poprzedniej jednostce penitencjarnej diety uznany został za zasadny przez (...). ((...))- skarga została omówiona na odprawie kadry kierowniczej.

Sprawa 20/2/12- skarga z dnia 12.06.2012r złożona przez J. M. skierowana do Ministerstwa Sprawiedliwości; zarzut dotyczący nieobiektywnego odzwierciedlenia w treści opinii z dnia 09.12.2011 postawy i zachowania osadzonego uznany został za zasadny przez (...)- skarga została omówiona na odprawie działu penitencjarnego, jak również zostało przeprowadzone dodatkowe szkolenie dla wychowawców na temat zasad sporządzania opinii, ze szczególnym uwzględnieniem błędów i nieprawidłowości wskazanych w piśmie przez Dyrektora Biura Penitencjarnego.

Sprawa 4214/4/13- skarga z dnia 24.07.2013r osadzonego A. L.. dotycząca sposobu załatwienia przez Dyrektora Zakładu Karnego w C. skargi z dnia 02.07.2013r w przedmiocie zaginięcia rzeczy należących do osadzonego została uznana za zasadną przez Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w B.. Kierownik D. Kwatermistrzowskiego przeprowadził rozmowę instruktażowo- szkoleniową z magazynierem odpowiedzialnym za zaistniałą sytuację. Funkcjonariusz został pouczony o stosowaniu Zarządzenia Dyrektora Generalnego SW nr (...) z dnia 13 sierpnia 2010r w sprawie gospodarowania składnikami majątkowymi w zakresie obsługi osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Przeprowadzono także szkolenie uzupełniające dla magazynierów działu kwatermistrzowskiego w zakresie przestrzegania warunków socjalno- bytowych oraz norm należności odzieży i środków higieny w oparciu o obowiązujące przepisy, a także w zakresie prowadzenia magazynów głównych oraz depozytowych.

Zarzuty podnoszone przez osadzonych w skargach najczęściej dotyczyły niewłaściwej opieki medycznej, traktowania przez lekarza i personel medyczny, zaniechania określonego działania przez administrację zakładu karnego, agresji werbalnej, sposobu załatwienia próśby, niewłaściwego traktowania, załatwienia skargi przez Dyrektora, sporządzenia wniosku o wymierzenie kary dyscyplinarnej, sposób przeprowadzenia kontroli osobistej/celi mieszkalnej, realizacja kąpieli, warunków bytowych, wyżywienia.

W porównaniu do lat ubiegłych ilość skarg wnoszonych do Dyrektora ulega systematycznemu zmniejszeniu.

Podjęmowane działania w ZK w C. w celu likwidacji przyczyn i źródeł skarg koncentrowały się głównie na szkoleniu kadry, jak też na bieżącym omawianiu i eliminowaniu przyczyn, które stanowiły przyczyny skarg. Kierownictwo tutejszej jednostki sukcesywnie podejmuje szereg działań, zwłaszcza o charakterze szkoleniowym i kontrolnym, mających za zadanie podnoszenie wiedzy i profesjonalizmu funkcjonariuszy. Przede wszystkim realizuje się to na odprawach penitencjarno-ochronnych i szkoleniach ogólnozakładowych poświęconych tej tematyce i regularnych wizytowaniach oddziałów mieszkalnych, poprzez systematyczną pracę rozpoznawczą wychowawców i oddziałowych oraz realizowanie na bieżąco należnych osadzonym uprawnień.

Kierownictwo jednostki ZK w C. zwraca szczególną uwagę na zatrudnianie w pierwszej kolejności osadzonych mających zobowiązania alimentacyjne, organizowanie czasu wolnego osadzonym poprzez zajęcia kulturalno-oświatowe, zapewnienie osadzonym podstawowych potrzeb w zakresie warunków bytowych, oddzielne osadzanie w celach osób palących i niepalących, zgłaszanie osadzonych do transportu do jednostek położonych najbliżej ich miejsca zamieszkania.

W warunkach Zakładu Karnego w C. istotne znaczenie ma utrzymanie na właściwym poziomie stanu ładu, dyscypliny panującej wśród osadzonych oraz szeroko rozumianego bezpieczeństwa jednostki. Stąd też trudno jest czasem uniknąć tego typu skarg.

Nie odnotowano przypadku załatwienia skargi po terminie. W przypadkach podyktowanych koniecznością przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego, zebrania informacji lub dowodów czas rozpatrzenia skargi przedłużano w trybie §8 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13.08.2003r. w sprawie sposobów załatwiania wniosków, skarg i prośb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. Z 2013 poz. 647).

Ponadto w Zakładzie został opracowany "Harmonogram przeciwdziałania wypadkom nadzwyczajnym godzącym w bezpieczeństwo i porządek w jednostce oraz informowania o zdarzeniach mogących je wywołać", który systematyzuje działania podejmowane wobec osadzonych należących do struktur nieformalnych oraz obieg informacji uzyskanych w toku realizacji harmonogramu.

Atmosfera i nastroje panujące wśród osadzonych systematycznie są analizowane przez kierowników działów i koordynatorów oddziałów penitencjarnych na codziennych odprawach w obecności Dyrektora i jego Zastępców.

Nie stwierdzono, aby faworyzowano osadzonych związanych z podkulturą przestępczą. Tym niemniej zwraca się uwagę na aktywne uczestnictwo osadzonych "grypsujących" przy pracach porządkowych. Nadto objęto zwiększonym nadzorem przez kierownika D. Ochrony pracę funkcjonariuszy w oddziałach mieszkalnych pod kątem równoprawnego i humanitarnego traktowania skazanych.

Podobnie jest też w przypadku udzielania przepustek z art. 141 a § 1 k.k.w. Podstawowym kryterium udzielania tego rodzaju zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego jest spełnienie przesłanek formalnych, a nie fakt przynależności podkulturowej. Dyrektor udzielając takiej przepustki ocenia rangę zdarzenia losowego oraz prognozę kryminologiczno-społeczną formułowaną przez wychowawcę. Tylko na tej podstawie podejmuje się decyzje, co do udzielenia zezwolenia na podstawie art. 141a§1 k.k.w.

W bieżącym roku w trakcie wizytacji odstąpiono od bezpośredniego wysłuchiwanie osadzonych, mając na uwadze to, że wszyscy osadzeni, którzy wyrażają taką potrzebę, wysłuchiwanie są bezpośrednio w trakcie posiedzeń penitencjarnych, które odbywają się w Zakładzie. W trakcie wizytacji na bieżąco przeprowadzano rozmowy ze skazanymi znajdującymi się w celach na oddziale zewnętrznym. Skazani wniosków i krytycznych uwag nie zgłaszali

Analizując odbyte w czasie posiedzeń rozmowy ze skazanymi należy stwierdzić, że generalnie nie wysuwali oni skarg pod adresem administracji i funkcjonariuszy Zakładu Karnego w C.. Przeważały zapytania o udzielenie informacji

związanych z posiadanymi przez nich uprawnieniami wynikającymi z unormowań kodeksu karnego wykonawczego i przepisów z nim związanych.

Należy przy tym zaznaczyć, że w trakcie wizytacji nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości czy zaniedbań w zakresie sposobu załatwiania wniosków i próśb skazanych.

Odnotować przy tym należy, że w okresie objętym wizytacją do tut. Sądu Sekcja Penitencjarna wpłynęło 66 skarg na decyzję Dyrektora i 11 na decyzję Komisji Penitencjarnej. Wszystkie sprawy zostały rozpatrzone. Z rozpoznanych skarg wszystkie decyzje utrzymano w mocy.

16. Kolejność wykonywania orzeczeń, jak również prawidłowość zawiadamiania o przystąpieniu do wykonywania orzeczeń lub o braku możliwości przystąpienia do jego wykonywania oraz przesyłania obliczenia kary. Prawidłowość i terminowość realizacji świadczeń alimentacyjnych oraz innych należności stwierdzonych tytułem wykonawczym.

Dokonując przeglądu akt osobowych części A nie stwierdzono przypadku, aby kolejność wykonywania orzeczeń była nieprawidłowa. Mianowicie w sytuacji skazania tego samego osadzonego na kilka kar pozbawienia wolności, wykonywane są one w kolejności w jakiej wpłynęły do wykonania zgodnie z art. 80 § 1 k.k.w. Prawidłowa, jak wynika z badanych akt, jest również praktyka zawiadamiania właściwych sądów o przystąpieniu do wykonania orzeczenia oraz przesyłania im obliczenia kary.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. ustawy z 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 240, poz. 1431) zmianie uległa zasada dot. kolejności wykonywania kar. Zgodnie z brzmieniem art. 80§1kkw sprzed nowelizacji do dnia 31.12.2011 r. kary były wykonywane w kolejności w jakiej się uprawomocniły. Od dnia 01.01.2012 r. kolejność wykonywania kar zależała od daty wpływu dokumentacji do jednostki. Jednocześnie jako ostatnie w kolejności miały być wykonywane kary zastępcze za nieopłaconą grzywnę. Nowelizacja art. 80 kkw wymusiła konieczność ustalenia na nowo kolejności wykonywania kar. Administracja tut. jednostki penitencjarnej rozpoczęła proces analizy dokumentów zawartych w aktach ewidencyjnych, ustalenia skazanych i ukaranych wobec których może zachodzić konieczność zmiany obliczeń okresu wykonywania kary i dokonywania nowych obliczeń.

W dziale finansowym prowadzone są karty depozytowe dla każdego osadzonego zgodnie z nakazem wynikającym z Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 października 2003 r. w sprawie czynności administracyjnych i rozliczeń finansowych związanych z prowadzeniem depozytu przedmiotów wartościowych i środków pieniężnych osób pozbawionych wolności. Wykonuje się też zbiorcze zestawienia należności wynikających z zajęć komorniczych potrącanych co miesiąc z należności za pracę osadzonych. W każdym miesiącu z plac zatrudnionych skazanych dokonywane są potrącenia wynikające ze świadczeń alimentacyjnych oraz innych należności stwierdzonych tytułem wykonawczym.

W miesiącu maju 2014 r. odnotowano 79 skazanych z zobowiązaniami cywilnymi, w tym 49 osadzonych z zobowiązaniami alimentacyjnymi, z czego jedynie 14 było zatrudnionych odpłatnie.

Zajęcia wpływające do zakładu karnego są bezzwłocznie rejestrowane na koncie depozytowym osadzonego w programie depozytowym i realizowane z chwilą wpływu kwot podlegających egzekucji zgodnie z art. 125 par. 2 kkw oraz art. 113 par. 6 pkt. 4 kkw. Korespondencja komornicza jest prowadzona zgodnie z wymogami art. 761 i 882 kkc.

17. Przestrzeganie przepisów o bezpieczeństwie w zakładzie karnym, w tym przepisów dotyczących użycia broni, siły fizycznej i środków przymusu bezpośredniego. Prawidłowość postępowania w razie ujawnienia popełnienia przestępstwa, a także w wypadkach buntów, samouszkodzeń i zgonów.

W jednostce obecnie występują trzy typy zakładu karnego tj. zamknięty z oddziałem aresztowym, półotwarty i otwarty. Zastosowany system ochrony determinuje stopień i rodzaj zabezpieczenia. Skutkiem tego przepisy o bezpieczeństwie muszą być realizowane przede wszystkim poprzez odpowiednie rozpoznanie, właściwe klasyfikowanie osadzonych i

ich rozmieszczenie wewnątrz zakładu. W tutejszej jednostce penitencjarnej są osoby tymczasowo aresztowane, które osadza się w areszcie śledczym w warunkach zapewniających wzmożoną ochronę społeczeństwa i bezpieczeństwo aresztu.

Zapewnienie bezpieczeństwa w Zakładzie nie jest bezproblemowe. Kadra musi borykać się z różnorodnością populacji więziennej zakładu, która odbywa karę praktycznie we wszystkich podgrupach klasyfikacyjnych.

W dalszym ciągu jest zbyt małe zatrudnienie kadrowe funkcjonariuszy bezpośrednio czuwających nad osadzonymi oraz niedoskonałości zabezpieczenia technicznego. Aktualnie dział ochrony liczy 142 funkcjonariuszy. Pełnią oni służbę w systemie jednozmianowym i wielozmianowym (w dzień jest 56, a w nocy 13 funkcjonariuszy) pozostali jako zabezpieczenie urlopów, szkoleń, zwolnień lekarskich, a także 40 - to godzinnego tygodnia pracy. Po uzyskaniu etatów planowane jest utworzenie nowych posterunków i stanowisk takich jak: zastępca dowódcy zmiany jednozmianowy, doprowadzający osadzonych na służbę zdrowia, patrolowy, jak również zwiększenie funkcjonariuszy na zabezpieczenie absencji z uwagi na dużą liczbę nadgodzin (11000 godzin).

W okresie od 2010 do 2013 r. w jednostce 23 krotnie dochodziło do zastosowania środków przymusu bezpośredniego wobec osadzonych.

Rodzaj i ilość zastosowanych środków i ich przyczyny przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 5

Użycie siły fizycznej	Umieszczenie w celi zabezpieczającej	Założenie kajdan lub prowadnic	Założenie pasów obezwładniających	Użycie pałek służbowych
22	11	10	7	0
0	0	0	5	0
0	0	0	0	0

Tabela 6

Przyczyny stosowania środków przymusu bezpośredniego w/w. okresie.

Tabela 7

Ilość przypadków stosowania środków przymusu bezpośredniego w/w okresie

Ilość przypadków stosowania środków przymusu bezp. Ilość decyzji podjętych przez: Czas zakończenia stosowania

D.-tora Dowód-cę zmiany innych Do 24 godz. Powyżej 24 godz. do 48 godz. Powyżej 48 godz.

23	7	11	5	17	5	1
----	---	----	---	----	---	---

W roku 2013 nastąpiła zmiana przepisów regulujących problematykę zdarzeń nadzwyczajnych jak i użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej. Z protokołów zastosowania tych środków sporządzonych stosownie do poprzedniego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1996 r. w sprawie szczegółów warunków stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz sposobu postępowania w tym zakresie stosowanych do chwili zmiany przepisów, następnie notatek służbowych zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 lipca 2010 r. w sprawie stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej, a obecnie z ustawy z dnia 24 maja 2013 roku o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej wynika, iż wszystkie przypadki znajdowały umocnienie w art. 19 ust. 2 ustawy o Służbie Więziennej, a zastosowanie środków było zgodne z przepisami cytowanych aktów prawnych. W/w osadzonych ostrzeżono przed zastosowaniem środków przymusu bezpośredniego, poddano wymaganym

badaniom lekarskim, oddziałowy dokonywał kontroli zachowania się osadzonego w odpowiednich odstępach czasu, a dowódca zmiany w czasie nieprzekraczającym 2 godzin oceniał konieczność dalszego stosowania środków przymusu bezpośredniego.

Najczęstszymi powodami zachowania osadzonych, które skutkują zastosowaniem środków przymusu bezpośredniego są załamania spowodowane różnymi przyczynami losowymi tj. kłopoty rodzinne, sprzeczne z ich oczekiwaniami rozstrzygnięcia sądów i administracji ZK lub też chęć zaistnienia w grupie nieformalnej. Osadzonym, którzy brali udział w wypadkach, zdarzeniach nadzwyczajnych wychowawcy poświęcają więcej czasu i zainteresowania, zaś oddziałowy zwraca na nich baczniejszą uwagę.

W latach 2010-13 odnotowano łącznie 148 zdarzeń nadzwyczajnych (poniżej tabela obrazująca ilość zdarzeń na poszczególne lata):

Rodzaj zdarzenia	2010	2011	2012	2013
------------------	------	------	------	------

Ujawnienie tel. komórkowego u osadzonego	1	-----	-----	-----
--	---	-------	-------	-------

Konflikt pomiędzy osadzonymi	4	---	---	---
------------------------------	---	-----	-----	-----

Pobicie osadzonego	19	12	7	11
--------------------	----	----	---	----

Napaść na f-sza poza służbą	1	---	----	1
-----------------------------	---	-----	------	---

Ujawnienie przedmiotu niebezpiecznego lub niedozwolonego	8	2	-----	2
--	---	---	-------	---

Napaść na f-sza w służbie	-----	1	1	1
---------------------------	-------	---	---	---

inne	3	1	----	1
------	---	---	------	---

Uciezka osadzonego konwojowanego poza terenem przez f-szy Policji	1	-----	-----	-----
---	---	-------	-------	-------

Usiłowanie dokonania samobójstwa przez osadzonego	4	-----	1	-----
---	---	-------	---	-------

Znęcanie się nad osadzonym	-----	2	1	1
----------------------------	-------	---	---	---

samouszkodzenie	16	---	-----	---
-----------------	----	-----	-------	-----

Uciezka z miejsca pracy poza terenem ZK	2	1	-----	2
---	---	---	-------	---

Popelnienie przez f-sza czynu noszącego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu	-----	-----	-----	-----
--	-------	-------	-------	-------

Zgon osadzonego	-----	---	1	---
-----------------	-------	-----	---	-----

bójka	8	9	5	9
-------	---	---	---	---

Uciezka z terenu jednostki	-----	---	---	---
----------------------------	-------	-----	-----	-----

Zgwałcenie osadzonego	-----	---	---	---
-----------------------	-------	-----	-----	-----

Ujawnienie przedmiotu niebezpiecznego u osoby ubiegającej się o widzenie	1	2	2	-----
--	---	---	---	-------

Groźne zakłócenie porządku	1	---	---	---
----------------------------	---	-----	-----	-----

Samobójstwo osadzonego	1	2	---	---
------------------------	---	---	-----	-----

Generalnie zauważyć należy, że liczba wypadków / zdarzeń nadzwyczajnych systematycznie maleje w stosunku do lat ubiegłych, tym niemniej dane te wynikają też w dużej mierze z tendencji wzrostowej wszystkich wskaźników związanej ze zwiększeniem liczby osadzonych w tut. Zakładzie.

Należy bowiem podkreślić, że kadra Zakładu na bieżąco podejmuje kroki w celu przeciwdziałania powstawaniu zdarzeniom nadzwyczajnym poprzez wnikliwe realizowanie wniosków z postępowań i czynności wyjaśniających w sprawie zdarzeń nadzwyczajnych, wprowadzaniu tematyki w zakresie zapobiegania oraz likwidacji skutków zdarzeń nadzwyczajnych na szkoleniach ogólnych jednostki, a także na szkoleniach wewnątrz-działowych, czy też na codziennych odprawach penitencjarno - ochronnych, gdzie na bieżąco przedstawiane są potencjalne zagrożenia oraz charakterystyki osadzonych z trudnościami wychowawczymi.

18. Zakres, terminowość i trafność podejmowanych czynności mających na celu przygotowanie skazanego do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Udzielenie pomocy postpenitencjarnej, zwłaszcza w zakresie uzyskania przez skazanego dokumentów tożsamości, znalezienia pracy i zakwaterowania po zwolnieniu z zakładu karnego, a także pomocy w ustaleniu niezdolności do pracy i prawa do renty z tytułu tej niezdolności.

Jedynym z działań podejmowanych przez administrację wizytowanego Zakładu Karnego dla przygotowania skazanych do życia po zwolnieniu są szkolenia kursowe oraz kursy zawodowe, na które w szczególności kwalifikowani się osadzeni bez zawodu, wymagający przekwalifikowania lub doksztalcenia zawodowego. W 2011 roku w ramach środków z (...) oraz (...) przeprowadzono jeden kurs (...) w którego wzięło udział w badanym okresie 10 osadzonych. W 2012-2013 roku w ramach środków z (...) oraz (...) nie przeprowadzono kursów.

W celu podniesienia kompetencji zawodowych, a tym samym zwiększenia szans skazanych na znalezienie zatrudnienia po opuszczeniu Zakładu Karnego, mają oni możliwość uczestnictwa w zajęciach Klubu Pracy. Zajęcia prowadzi wychowawcy, którzy zostali przeszkoleni w tym zakresie i zdobyli uprawnienia Lidera Klubu Pracy. Uczestnicy odkrywają tu swoje możliwości i umiejętności, uczą się twórczego myślenia, asertywności w poszukiwaniu pracy, komunikacji, prowadzenia rozmów z przyszłym pracodawcą, pisania dokumentów aplikacyjnych, zdobywają także wiedzę o sposobach i możliwościach poszukiwania pracy, zapoznają się z aktualnymi ofertami pracy z Urzędów Pracy w Z., Ł. i W. (...), a także z możliwościami kształcenia kursowego organizowanego przez ten urząd i dofinansowaniach przy zakładaniu własnej działalności gospodarczej.

W celu podniesienia kompetencji społecznych skazanych, zwiększenia ich szans powrotu do normalnego środowiska, a w szczególności w celu zmotywowania ich do przestrzegania porządku prawnego, kadra penitencjarna prowadzi szereg oddziaływań w ramach realizowanych programów:

- Program aktywizacji ruchowej, którego celem jest wytworzenie umiejętności prawidłowego zagospodarowania czasu wolnego ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji ruchowej oraz pokonanie nawyku siedzącego i bezproduktywnego trybu życia, jako szkodliwego następstwa długotrwałego bezrobocia;

- Program edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie (...), pozwalający skazanym na zdobycie konkretnych informacji dotyczących tego zjawiska oraz uczący ich skutecznego radzenia sobie z tym problemem;

- Stop agresji;

- Program ART - trening interpersonalny - dający skazanym możliwość zdobycia konkretnych umiejętności zapobiegania agresji w sytuacjach trudnych;

- Program (...) w praktyce sprowadzający się do kursu malarskiego, rękodzieła i wikliniarstwa oraz programy: (...), pijanych kierowców, Lepszy wybór, Inna Droga, Alkoholizm plaga współczesnej Polski, Wydostać się z butelki skierowany do skazanych z problemem alkoholowym, Program edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie (...) pozwalający skazanym na zdobycie konkretnych informacji dotyczących tego zjawiska oraz uczący ich skutecznego radzenia sobie z tym problemem (...) sprawcy przemocy, P. B., Echo- C-B., (...) Informatyczna, Klub filmowy, Klub

pracy, Z przyrodą za pan brat, Poznaj swój region, Z ortografią na Ty, Zielono nam, W., lato, jesień, zima, (...) to zdrowie, Zdrowy styl życia, Aktywizacja kulturalna, Aktywizacja zawodowa, Papierowe modele, Podaj łapę, Rękodzieło wiklina, Śpiewać każdy może, Zrób to sam, zajęcia plastyczne, K. krawieckie, (...) informatyczna.

Wychowawca ds. pomocy postpenitencjarnej oraz wychowawcy oddziałów w celu weryfikacji potrzeb postpenitencjarnych skazanych, zgodnie z § 33 pkt 1 Zarządzenia nr 2/04 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 24.02.2004 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych, nie później niż 6 miesięcy przed przewidzianym terminem warunkowego zwolnienia lub przed zakończeniem odbywania przez niego kary pozbawienia wolności, przeprowadzają ze skazanymi rozmowy w celu uaktualnienia potrzeb w zakresie przygotowania ich do zwolnienia. W trakcie tych rozmów ustalają potrzeby w zakresie środków finansowych, posiadanej odzieży i obuwia stosownych do opuszczenia jednostki, posiadania mieszkania, kontaktów z osobami bliskimi mogącymi udzielić pomocy osadzonemu po opuszczeniu jednostki penitencjarnej, stanu zdrowia w celu ewentualnie uzyskania świadczeń rentownych, możliwości zatrudnienia itp.

W zależności od ustaleń wychowawcy do spraw postpenitencjarnych, jeżeli uzna to za konieczne występuje z wnioskiem do komisji penitencjarnej o ustalenie okresu, o którym mowa w art. 164 § 1 k.k.w. w celu realizacji programu wolnościowego. Wniosek taki zawiera wskazanie przedmiotu opracowywanego programu. W tutejszej jednostce w okresie objętym wizytacją:

- w 2011 roku komisja penitencjarna przyznała 23 programy, z czego wychowawca do spraw pomocy postpenitencjarnej opracował 6 programów, a kurator zredagował program w 17 przypadkach
- w 2012 roku komisja penitencjarna przyznała 49 programów, wychowawca nie opracowywał programów, a kurator zredagował program w 49 przypadkach.
- w 2013 roku komisja penitencjarna przyznała 23 programy, wychowawca nie opracowywał programów, a kurator zredagował program w 23 przypadkach.

Programem wolnościowym obejmowani są najczęściej skazani zagrożeni marginalizacją, skonfliktowani z rodziną, mający do odbycia długoterminowe kary, bez zawodu, nieporadni życiowo z syndromem wyuczonej bezradności, uzależnieni, sprawy przestępstw szczególnie piętnowanych społecznie itp.

Bezpośrednio przed zwolnieniem potrzeby postpenitencjarne skazanego są weryfikowane. W przypadku braku środków pieniężnych na koncie skazanego, w dniu opuszczania zakładu karnego przyznawana jest zapomoga pieniężna, której celem jest pokrycie kosztów dojazdu do miejsca zamieszkania oraz ewentualnego utrzymania się przez pierwsze dni życia na wolności oraz inne potrzeby wymienione w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 kwietnia 2005r. i w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 lutego 2014 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

W poszczególnych latach objętych wizytacją (2011-2013) pomoc ta kształtowała się następująco:

- w 2011 roku takich zapomóg było 381 na łączną kwotę 25 195 zł.
- w 2012 roku takich zapomóg było 390 na łączną kwotę 25 000 zł, a
- w 2013 roku takich zapomóg było 303 na łączną kwotę 23 045 zł.

Skazany zwalniany, nie mający własnej odzieży odpowiedniej do pory roku, otrzymuje niezbędne ubranie na wniosek wychowawcy, który w porozumieniu z magazynierem ustala zakres pomocy rzeczowej. Ponadto, jeżeli zachodzi taka potrzeba zakład karny za zgodą zwalnianego wystosowuje w jego imieniu do MOPS i (...) odpowiednie pismo z prośbą o pomoc rzeczową i finansową.

W 2011 roku zostało wysłanych 33 pisma,

- w 2012 roku wysłano 33 pisma, a

- w 2013 roku było 47 takich wystąpień do instytucji niosących pomoc społeczną.

Jedną z najważniejszych dziedzin przygotowania się skazanego do życia po zwolnieniu jest posiadanie przez niego dokumentu tożsamości, niezbędnego we wszystkich niemalże dziedzinach życia na wolności. Skazany, który nie posiada dowodu osobistego, ma możliwość wyrobienia go w tutejszej jednostce. Zakład umożliwia osadzonemu wyrobienie zdjęć, wychowawca do spraw pomocy postpenitencjarnej dostarcza mu wnioski oraz pomaga przy jego wypełnianiu. Skazanemu nie dysponującemu własnymi środkami pieniężnymi, Zakład pokrywa koszty wyrobienia dokumentu tożsamości:

W 2011 roku zostało wyrobionych 58 dowodów osobistych,

- w roku 2012 wyrobiono w ten sposób 79 dowodów osobistych, a

- w 2013 roku - 103 dowody osobiste.

Zakład Karny w C. w ramach środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej ma możliwość pokrywania kosztów przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

W roku 2011 tutejsza jednostka pokrywała koszty związane z zakupem dwóch par okularów oraz poniosła koszty związane z wykonaniem sześciu protez zębowych, dwie protezy zębowe naprawiono na koszt zakładu. Wszystkie przypadki związane były z umożliwieniem skazanym normalnego funkcjonowania.

W 2012 roku tutejsza jednostka pokrywała koszty związane z zakupem jedenastu par okularów oraz poniosła koszty związane z wykonaniem dwóch protez zębowych, niezbędnych skazanym do normalnego funkcjonowania.

W roku 2013 roku Zakład także pokrywał koszty związane z tego typu pomocą i tak zakupił osiem par okularów, niezbędnych skazanym do normalnego funkcjonowania.

W przypadku skazanego zgłaszającego brak miejsca zameldowania przeprowadzona zostaje rozmowa, w której przedstawia się mu możliwości wyjścia z danej sytuacji w zależności od powodów bezdomności. Skazany uzyskuje także informacje dotyczące bazy adresowej najbliższych noclegowni, schronisk i instytucji pomagających osobom opuszczającym zakłady karne. Wychowawca do spraw pomocy postpenitencjarnej, za zgodą skazanego, nawiązuje także kontakt z Patronatem w B. (instytucja wspomagająca skazanym wychodzącym na wolność) i telefonicznie ustala możliwość i zasady umieszczenia w w/o ośrodku.

Zakład w miarę potrzeby pomaga także w ustaleniu rent z tytułu niezdolności do pracy. Jeżeli istnieje taka potrzeba wychowawca do spraw pomocy postpenitencjarnej udziela w tej dziedzinie niezbędnych informacji, dostarcza wnioski i pomaga przy ich wypełnieniu. W przypadku komisji lekarskich, na prośbę skazanego tutejsza jednostka organizuje konwój celem dowiezienia skazanego do orzecznika ZUS.

W tutejszej jednostce powszechnie udostępniane są skazanym dwie przydatne im broszurki Stowarzyszenie (...)/J. - "Pomoc dla osób opuszczających zakłady karne - uprawnienia", "Pomoc dla osób opuszczających zakłady karne - baza adresowa".

Reasumując należy stwierdzić, iż te środki, jakimi jednostka dysponowała w latach ubiegłych i w roku bieżącym, rozdzielane były w sposób uzasadniony i zarazem racjonalny.

IV. Stosowanie środków zabezpieczających wobec osadzonych w Zakładzie Karnym w C. (zalecenie przeprowadzenia wizytacji w tym zakresie, zlecone ostatnio przez Ministerstwo Sprawiedliwości).

W czasie wizytacji nie stwierdzono przypadku, aby wobec osadzonego, skazanego czy też tymczasowo aresztowanego stosowano środek zabezpieczający.

V. Zalecenia powizytacyjne.

Wyniki przeprowadzonej wizytacji obejmującej pełny zakres zagadnień określonych w § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie szczególnego zakresu sprawowania nadzoru penitencjarnego pozwalają bardzo pozytywnie ocenić działanie administracji Zakładu Karnego w C..

Nie stwierdzono istotnych uchybień w zakresie czynności administracyjnych wykonywanych przez funkcjonariuszy jednostki, ani w ich merytorycznej pracy penitencjarnej. Właściwa atmosfera panująca w jednostce, poprawne stosunki między administracją zakładu karnego a osadzonymi, odpowiednie warunki bytowe oraz rozwiązania organizacyjne sprawiają, iż faktycznie przestrzegane są tu prawa osadzonych, ale także należycie egzekwowane są ich obowiązki. Odnotować należy inicjatywy Dyrekcji tejże jednostki penitencjarnej w pozyskiwaniu do pomocy w readaptacji skazanych licznych instytucji, organizacji i stowarzyszeń. Realizacja zawartych z nimi porozumień pozwalała znacznie wzbogacać ograniczone środkami finansowymi działania w zakresie organizacji czasu wolnego skazanych, ich kształcenia, zatrudnienia oraz przygotowania do życia na wolności.

Przeprowadzona wizytacja i wnioski wypływające z pracy orzeczniczej w tut. Sekcji Penitencjarnej Sądu Okręgowego pozwalają sformułować jedynie następujące zalecenia i postulaty, które zdaniem wizytującego powinny korzystnie wpływać na dalsze funkcjonowanie wizytowanej Jednostki i usprawnić jej funkcjonowanie w realizacji zadań wpływających z k.k.w. Dlatego też w dalszym ciągu zaleca się:

- prowadzenie dokładnych badań osobopoznawczych skazanych odbywających karę pozbawienia wolności, a w szczególności dążenie do dokładnego rozpoznania środowiska osadzonych w celu zmniejszenia liczby zdarzeń będących wypadkami nadzwyczajnymi i dążenia do ich całkowitego wyeliminowania;
- zabieganie o systematyczny spadek liczby osadzonych związanych z podkulturą więzienną;
- kontynuowanie dążenia do zmniejszenia obciążenia funkcjonariuszy, z eliminowaniem godzin nadliczbowych oraz realizacji planów
- dalszego dążenie do zmniejszenia - w miarę możliwości - liczby podopiecznych przypadających na jednego wychowawcę;
- kontynuowanie działań do pozyskiwania nowych miejsc pracy, pomimo występujących trudności na rynku pracy i kontynuowanie prac zmierzających do utrzymania dotychczasowych dobrych wyniki osiągnętych na tym polu w ubiegłych latach;
- stałe dążenie do podnoszenia wskaźnika ilości zatrudnienia skazanych zobowiązanych do łożenia rat alimentacyjnych;
- należy także pamiętać o podstawowym i priorytetowym zaleceniu w zakresie podejmowania przez Dyrektora Zakładu Karnego czynności zmierzających do zapewnienia zwiększenia powierzchni w celach mieszkalnych na jednego skazanego (powyżej 3 metry kwadratowe) - zob. orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26.05. 2008r (SK 25/0) dot art. 248§1 kk.

Powyższe, zdaniem wizytującego przyczyni się do jeszcze lepszego funkcjonowania Zakładu i poprawi efektywność i terminowość postępowań w załatwianych wniosków i skarg skazanych.

Wyniki wizytacji stosownie do § 6 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie szczególnego zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego w dniu 23 listopada 2010 r. zostały omówione z Dyrektorem Zakładu Karnego w C. ppłk mgr T. K..

Stosownie do § 7 pkt 1 wyżej wymienionego rozporządzenia wyznaczam termin do dnia 31.12. 2014 r. do poinformowania mnie o zakresie i sposobie wykonania zaleceń powizytacyjnych.

Ł., dnia 16 czerwca 2014 r.

Sporządził:

Roman Płoński

Sędzia Penitencjarny

Sądu Okręgowego w Łomży

Z:

1. zgodnie z §7 ust. 2-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego (Dz. U. Nr 152, poz. 1496) sprawozdanie przechowywać w tut. Sądzie, a jego odpisy przesłać:

- Ministrowi Sprawiedliwości,

- Dyrektorowi ZK w C. w terminie 14 dni od zakończenia czynności związanych z wizytacją, tj. do dnia 30.06.2014 r.